

મૅકમિલનસ્ ન્યુ
ઇંગ્લીશ રીડર.

નંબર ૧ ના અર્થ.

કિંમત ૪ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુવ્રત્તાંક ૫૭૩૭

કાર્ગિક

પુસ્તકનું નામ પ્રાચીન ગ્રંથ પંચગવ્ય
સંવત્ ૧૯૧૧

વિષય પ્રાચીન : ૫૭૩૭ : ૫૭૩૭ : ૫૭૩૭

મ્યા. ન્યુ ઇંગ્લીશ રીડર.

નંબર ૧ લાના.

અર્થ

ગુજરાતી તરજુમાં સાથે

પ્રસિદ્ધ કરનાર

ખાલિફુલ્લુ લક્ષ્મણ પાઠક

બુકસેલર અને પબ્લિશર

મોતીબાઝાર પારસી ગઝલીને નાકે

પુસ્તકોની દુકાને વેચતા મળશે.

કીંમત ૪ આના.

સર્વ હુક પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સ્વાધીન રાખ્યા છે

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અભિલેખ
ગુજરાતી કૌપીરાઈર-સંગ્રહ
૨૧ ૬૨૪૪
૫૩૧

Printed by Vinayak Balkrishna Paranjpe at the Native
Opinion Press, No. 2, Angria's Wadi, Girgaon, Bombay and
published by Pandharinath Vinayak Pathak of Balkrishna
Laxman Pathak No. 2, Motibazar, Bombay.

MEANINGS OF MACMILLAN'S NEW ENGLISH READERS.

READER NO-1.

મકમિલનસ્ ન્યુ ઇંગ્લિશ રીડર્સ રીડર નંબર ના મીનિંગ

Lesson 1. પાઠ ૧ લો:

OUR SCHOOL.

Our (અવર) આપણી	Told (ટોલ્ડ) કહ્યું.
School (સ્કૂલ) નીશાળ.	May Come (મે કમ) આવું.
Govind (ગોવિંદ) વિશેષ નામ છે.	Along (એલોંગ) આગળ.
Was getting (ઉવોઝ ગોઈંગ) જતો હતો.	Picture (પિક્ચર) ચીત્ર.
Monday morning (મન્ડે મોનિંગ) શામવારે સવારે.	Class-room (ક્લાસ રૂમ) નીશાળના આરડો.
Monday morning (મન્ડે મોનિંગ) શામવારે સવારે.	Was drawn (ઉવોઝ ડ્રૉન) દોરવામાં આલ્યો હતો.
Just then (જસ્ટ થેન્) ત્યારપછી તરતજ; એટલામાં	Writer (રાઈટર) લખનાર.
To see (ટુ સી) મલવાને.	Table (ટેબલ) મેજ.
Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.	Boys (બોય્ઝ) છોકરા.
Lives (લિવ્ઝ) રહે છે.	Desk (ડેસ્ક) ઢગતું મેજ.
Next (નેક્સ્ટ) બીજા; બેડેના.	Bench (બેન્ચ) બાંકડો.
House (હાઉસ) ઘર.	In front of (ઇન ફ્રન્ટ ઓફ) આગળ; તથક.
Good-Morning (ગુડ મોર્નિંગ) સવારની સલામ.	Are lying (આર લાઈંગ) પડેલી છે.
Am starting (એમ સ્ટાર્ટિંગ) ઉપડું છું.	Behind (બીહાઈન્ડ) પછવાડે.
	Another (અનધર) બીજી.
	More (મોર) વધારે.

Too (ટૂ) જોષમે તે કરતાં વધારે.	Round (રાઉન્ડ) ગોળ.
Small (સ્મૉલ) નાની.	High (હાઇ) ઉંચી.
Tall (ટૉલ) ઉંચો.	Stand (સ્ટેન્ડ) ખેઠક.
Gentleman (જેન્ટલમેન) સદ્ગૃહસ્થ.	Close to (ક્લોઝ ટુ) નજીક
Standing up (સ્ટેન્ડિંગ અપ) ઉભેલો.	Wall (વૉલ) ભીંત.
Turban (ટર્બન) પાધડી.	England (ઇંગ્લેન્ડ) વિલાયત.
Class-master (ક્લાસ-માસ્ટર) વર્ગના શિક્ષક.	Show (શો) બતાવવું.
Is doing (ઇઝ ડુઇંગ) કરે છે.	Things (થિંગ્સ) ચીજો.
Is teaching (ઇઝ ટીચિંગ) શીખવે છે.	Let us start (લેટ અસ રટાર્ટ) ચાલો આપણી ઉપડીએ.
Left (લેફ્ટ) ડાબો.	Late (લેટ) મોડા.
Globe (ગ્લોબ) ગોળો.	Term (ટર્મ) વારી; છ છ મહિનાની એક વારી.
Finger (ફિંગર) આંગળી.	Opens (ઓપન્સ) ઉઘડે છે.
Is pointing (ઇઝ પોઇન્ટિંગ) દેખાડે છે.	To-day (ટુ-ડે) આજે.
India (ઇન્ડિયા) હિંદુસ્તાન.	Many (મેની) ઘણા.
Is saying (ઇઝ સેઇંગ) કહે છે.	New (ન્યુ) નવા.
Country (કન્ટ્રી) દેશ.	First (ફર્સ્ટ) પહેલો.
Same (સેઇમ) એજ; સરખો.	Have left (હેવ લેફ્ટ) છોડી દીધી છે.
Shape (શેપ) આકાર.	Old (ઓલ્ડ) જુની.
Earth (અર્થ) પૃથ્વી.	Want (વૉન્ટ) માગું છું.
	To learn (ટુ લર્ન) શીખવાનો.
	English (ઇંગ્લિશ) ઇંગ્રેજી.
	Talk (ટૉલ્ક) વાત કરવી.

Taught (ટૌટ્) શીખવું.	માસ્ટર્) મુખ્ય શિક્ષક.
Read (રીડ્) વાંચવું.	Speak to (સ્પીક્ ટુ)
Write (રાઇટ્) લખવું.	વાત કરવી.
Knows (નોઝ્) જાણો છે.	Them (થેમ્) તેમને.
Well (વેલ્) સારીરીતે.	Sir (સર્) સાહેબ.
Said (સેઇડ્) કહ્યું.	Every (એવરી) દરેક.
Best (બેસ્ટ્) ઉત્તમ.	Do play (ડુ પ્લે) રમો છે.
Way (વે) રીત; રસ્તો.	Games (ગેમ્) રમતો.
Good (ગૂડ્) સાર.	Work (વર્ક) કામ કરવું.
Very (વેરી) ધણું.	Hard (હાર્ડ) સખત; કઠણ.
Will find (વિન્ડ્ ફાઇન્ડ)	At a time (ઑટ્ ઑ
શોધી કાઢશે.	ટાઇમ્) એકી વખતે.
Easy (ઇઝી) મહેલું.	Gave (ગેવ્) આપ્યો.
Eook (ઇક્) ચોપડી.	Ball (બૉલ્) દોડો.
First primer (ફર્સ્ટ	Yesterday (યસ્ટરડે)
પ્રાઇમર્) પહેલી બાળપોથી.	ગઇ કાલે.
Must call (મસ્ટ્ કૉલ્)	Have (હેવ્) ની પાસે છે.
કહેવું જોઇએ.	At home (ઑટ્ હોમ્) ઘેર.
Head-master (હેડ-	Evening (ઇવનિંગ્) સાંજ.

PHRASES.

It is time-વખત થયો છે. He has a turban-તેણે પામડી પહેરી છે. When school is over-જ્યારે નિશાળ છુટું ત્યારે.

અમારી નિશાળ.

ગોવિંદ શામવારે સવારે નિશાળે જતો હતો. એટલામાં ગોપાલ તેને મળવાને આંચો. ગોપાલ તેનો મીત્ર છે. તે જોડેના ઘરમાં રહે છે. ગોપાલ—ગોવિંદ, સાહેબજી. તમે નીશાળે જાઓ છો ? ગોવિંદ—ગોપાલ, સાહેબજી. હા, જવાનો વખત

થયો છે. હું હમણાજ ઉપડું છું. ગોવિંદ—તમે મને તમારી સાથે લઈ જશો ? મારા બાપાએ મને તમારી નિશાળે જવા કહ્યું. હું તમારી સાથે આવું ? ગોવિંદ—અરે હા, ચાલ. હું તમને મારી સાથે લઈ જઈશ. જુઓ ! મારા નીશાળના ઓરડાનું ચીત્ર આ રહ્યું. તે અમારી સ્કુલના ક્લાર્કથી કાઢવામાં આવ્યું હતું. ગોપાલ—કેવું સુંદર ચીત્ર ! હું તમને તેમાં જોઈ શકું છું. ત્રણ છોકરા સાથે મેજ ઉપર બેઠેલા તમે પેલા રહ્યા. ગોવિંદ—તે મેજ નથી. તે ઢળતું મેજ છે. હું અને બીજા ત્રણ છોકરા ખાંડડા ઉપર બેઠા છીએ અને ડેસ્ક અમારી અગાડી છે. અમારી સ્લેટો તેના ઉપર પડેલી છે. અમારી પછવાડે બોનું ડેસ્ક છે અને ચાર વધારે છોકરા તેની પાસે બેઠા છે. તમે તેને ચીત્રમાં જોઈ શકતા નથી. તે ઘણું નાનું છે. પણ તમે એક છોકરાને જોઈ શકો છો ગોપાલ—પેલા હંચા ગૃહસ્થ ઉમેજા છે તે કોણ છે ? તેણે પાંચડી પહેરી છે. ગોવિંદ—તે અમારા વર્ગના શિક્ષક છે. ગોપાલ—તે શું કરે છે ? ગોવિંદ—તે અમને શીખવે છે. તેનો ડાબો હાથ ગોળા ઉપર છે. તેની આંગળી હિંદુસ્તાન બતાવે છે. તે કહે છે કે છોકરાઓ, આ હિંદુસ્તાન છે, આ આપણો દેશ છે. તે ગોળાને પૃથ્વીને જેવો આકાર છે તેવોજ આકાર છે. તે ગોળ છે. તે હંચા બેઠક ઉપર છે. તેની નજીક અમારા શિક્ષકનું મેજ છે. ગોપાલ—બીજા ઉપર પેલાં ચીત્રો શાનાં છે ? ગોવિંદ—તે નકશા છે એક ઇંગ્લેન્ડનો નકશો છે. બીજા હિંદુસ્તાનનો નકશો છે. બ્યારે તમે નીશાળે આવશો ત્યારે હું તમને ઓરડાંની બધી ચીજ બતાવીશ. હવે ચાલો આપણે ઉપડીએ, નહિતો મોડા થઈએ. આ ટર્મનો પહેલો દિવસ છે. આજે નીશાળ ઉઘડે છે. ઘણા નવા છોકરા ત્યાં હશે. તમે તમારી જીની નિશાળ છોડી દીધી ? ગોપાલ—હા, તેઓ ત્યાં ઇંગ્રેજી શીખવતા નથી. હું ઇંગ્રેજી શીખવાને માયું છું. ગોવિંદ—પણ તમે ઇંગ્રેજીમાં વાત કરી શકો. તમને વાત

કરતાં કાણે શીખવ્યું ? તમે વળી હંમેશાં વાંચી અને લખી શકો છો ? ગોપાલ—મારા બાપ હંમેશાં મારું જાણે છે. તેણે મને વાત કરતાં શીખવ્યું. તેણે કહ્યું કે પહેલાં વાત કરતાં શીખવું, અને ત્યારપછી લખતાં શીખવું. તે શીખવાની ઉત્તમ રીત છે. ગોવિંદ—તમે હંમેશાં ઘણું મારું વાત કરી શકો છો. તમને વાંચતાં અને લખતાં ઘણું મહેલું પડશે. ગોપાલ—નિશાળમાં હું કઈ ચોપડી વાંચું ? ગોવિંદ—તમે પહેલી બાળપોથી વાંચજો. ગોપાલ—જ્યારે હું હેડ માસ્તર સાહેબ જોડે અને મારા વર્ગના શિક્ષક જોડે વાત કરું ત્યારે મારે શું કહીને તેમને ખોલાવવા જોઈએ ? ગોવિંદ—તમારે દરેક શિક્ષકને માહેબ કહેવું જોઈએ. ગોપાલ—તમારી નીશાળમાં છોકરાઓ રમે છે ? ગોવિંદ—અરે હા ! અમે ઘણી રમતો રમીએ છીએ. અમે નીશાળમાં મુખત ડામ કરીએ છીએ. અને જ્યારે નિશાળ છુટે છે ત્યારે અમે રમીએ છીએ. અમે એકી વખતે એક ચીજ કરીએ છીએ અને તે મારી કરીએ છીએ. ગોપાલ—મારા ભાઈએ મને ગઠ કાલે એક તો દડો આપ્યો. મારી પાસે તે ઘેર છે. આજ સાંજે હું તેનાથી રમીશ.

Lesson 2. પાઠ ૨ જો.

ONE THING AT A TIME.

Went (ગયેન્ડ) ગયો.

Took (ટૂક) લઈ ગયો.

Him (હિમ) તેને.

Have brought (હેવ બ્રૉટ) લાવ્યા છો.

A letter (એ લેટર)

પત્ર; ચીઠ્ઠી.

Father (ફાધર) બાપ.

Will get (વિલ ગેટ)

લાવીશ.

So (સો) તેથી.

Read (રેડ) વાંચી.

Put (પુટ) મુક્યો. [દીવસ.

All day (ઓલ ડે) આખો

Took off (ટૂક ઓફ)	Your (યોર્) તમારું.
કાઢી નાખ્યા.	Done (ડન્) કરેલી.
Shoes (શુઝ) જોડા.	By halves (બાય હાલ્વઝ)
Garden (ગાર્ડન્) બાગ.	અડધી.
Played (પ્લેડ) રમ્યો.	Never (નેવર્) કદી નહી.
Till (ટિલ) ' જ્યાંસુધી-	Are done (આર્ ડન્)
ત્યાંસુધી	પુરી થાય છે.
Was tired (ઉવૉઝ ટાયર્ડ)	Right (રાઇટ) બરાબર;
થાકી ગયો.	ખરી.
While (ઉવ્હાઇલ્) જ્યારે.	Rule (રૂલ) કાયદો; નીયમ
Happy (હૅપી) સુખી.	Can tell (કૅન્ટેલ્) કહી
Might (માઇટ) જોર.	શકે છે.

PHRASES.

One thing at a time—એકી વખતે એક ચીજ. He took off his shoes—તેણે તેના જોડા કાઢી નાખ્યા.

એકી વખતે એક ચીજ.

ગોપાલ નીશાળે ગયો. ગોવિંદ તને હેડ માસ્તર સાહેબ પાસે લઇ ગયો. તેણે તેને કહ્યું, “ તમે તમારા બાપ પાસેથી ચીઢી લાવ્યા છો ? ” ગોપાલે કહ્યું “ ના, સાહેબ, પણ હું ઘેર જઇશ અને લાવીશ ” તથી તે ઘેર ગયો. તેના બાપે તેને હેડ માસ્તર સાહેબ ઉપર ચીઢી આપી હેડ માસ્તર સાહેબે તે વાંચી અને તેને વર્ગમાં મુક્યો. સાંજે તે ઘેર ધયો. તેણે આખો દિવસ નીશાળે કામ કર્યું. તેણે તેના જોડા કાઢી નાખ્યા અને તેના નવા દડા સાથે બાગમાં દોડેશ. ત્યાં તે જ્યાં સુધી થાકી ગયો ત્યાં સુધી દડો રમ્યો.

જ્યારે તમે કામ કરતા હો ત્યારે કામ કરો, જ્યારે તમે રમતા હો ત્યારે રમો, તે હું કહું છું કે સુખી થવાનો ઉત્તમ રસ્તો છે. જે કંઈ તમે કરો તે તમારા જોરથી કરો. અડધી કરેલી બીજે કદી બરાબર થતી નથી. જેમ ધણા કહી શકે છે તેમ એકી વખતે એક બીજ અને તે સારી રીતે કરેલી હોય તે ધણા સારો નીયમ છે.

Lesson 3. પાઠ ૩ એ.

THE KING EMPEROR.

Emperor (એમ્પર્)	World (વર્લ્ડ) દુનીઆ.
શહેનશાહ.	Rules over (રૂલ્સ ઓવર્)
Look at (લૂક ઍટ) નજર	ની ઉપર રાજ્ય કરે છે.
કરવી	Men (મેન્) માણસો.
Who (હુ) કોણ.	Than (થેન્) કરતાં.
Son (સન્) છોકરો	Lived (લિવ્ડ) થઈ ગયો.
Name (નેમ્) નામ.	Ever (એવર્) હંમેશાં.
George (જ્યોર્જ) રાજાનું	Own (ઓન્) પોતાની.
નામ છે.	Land (લેન્ડ) ભૂમી.
The fifth (ધી ફિફ્થ)	Ever come (એવર્ કમ)
પાંચમા.	કોઈ દિવસ આવે છે.
Long ago (લૉન્ગ ઍગો)	Has been (હૅઝ બીન્)
લાંબા વખત ઉપર.	આવ્યા છે.
Other (અધર્) બીજા.	Twice (ટ્વાઇસ) બે વખત.
Named (નેમ્ડ) નામના	Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.
Great (ગ્રેટ) મોટો.	Dear (ડીઅર્) વહાલા.
Greatest (ગ્રેટેસ્ટ) સૌથી	Every one (એવરી વન્)
મોટો.	દરેક જણ.

Loves (લવ્ઝ) આહુછે.	Can pray (કેન્ પ્રે)
People (પીપલ) લોકો.	પ્રાર્થના કરી શકે.
Whay (હેવહાઈ) શામોડે.	To bless (ટુ બ્લેસ્) આ-
Because (બીકૉઝ) કારણ કે.	શીવાદ દેવાને; ખુશી રા-
Takes care of (ટેકકર્સ)	ખવાને.
કર્ આર્ ની મંભાળ લેછે.	Ask (આસ્ક) પૂછવું.
Keeps (કીપ્સ) રાખે છે.	Safe (સેફ) મહી સલામત.
From (ફ્રોમ્) માંથી.	Long live (લોંગ લિવ)
Harm (હાર્મ) ઈજા.	લાંબો વખત જીવો.
Any thing (એની થિંગ)	Noble (નોબલ) ઉમદા
કંઈક.	Save (સેવ) રક્ષાણ કરવું.

PHRASES.

Who ever lived — જે અદ્યપિ પર્થત થઇ ગયા. Long live our noble King — અમારા ઉમદા ગજ ધાણું જીવો.

પાઠ ૩ જે રાજા શહેનશાહ.

આપ—મારા મેટા, અહીં આં આવ. આ ચીત્ર તરફ જો.
 છોકરો—આપા, આ ગૃહસ્થ કોણ છે ? આપ—મારા મેટા, આ
 રાજા શહેનશાહનું ચિત્ર છે. છોકરો—જાપા તેમનું નામ શું
 છે ? આપ—તેમનું નામ જ્યોર્જ છે. આપણે તેમને જ્યોર્જ
 પાંચમા કહીએ છીએ. તે મેટ પ્રિટન અને આપ લેન્ડના રાજા
 છે. અને હિંદુસ્તાનના શહેનશાહ છે. છોકરો—આપા, આપણે
 તેમને પાંચમા જ્યોર્જ કેમ કહીએ છીએ ? આપ—તે તે નામ-
 વાળા પાંચમા રાજા છે. જાંબા બખત હવર જ્યોર્જ નામના
 રાજાએ ઇંગ્લેન્ડમાં થઇ ગયા. જ્યોર્જ નામના આ રાજાએ
 થઈ ગયા. આપણા ગજ પાંચમા જ્યોર્જ છે. છોકરો—આપા,
 તે મોટા રાજા છે ? આપ—હા, મારા છોકરા, આખી દુનીઆમાં
 તે સૌથી મોટામાં મોટા રાજા છે. જે કોઈ રાજા અદ્યપિપર્થત

થઈ ગયો તેના કરતાં વધારે માણસો ઉપર તે રાજ્ય કરે છે
 છોકરો—આપ, તે ક્યાં રહે છે ? આપ—તે ઇંગ્લેન્ડમાં રહે
 છે. તે તેની પોતાની બૂમી છે તે કોઈ વખત હિંદુસ્તાનમાં
 આવે છે ? આપ—હા તે હિંદુસ્તાનમાં બે વખત આવ્યા છે
 છોકરો—તે માયાળુ અને ભજા છે ? આપ—મા ! વહાજા
 છોકરા, અરે હા ! તે દરેક જાણુ જોડે ઘણા માયાળુ અને ભજા
 છે તે તેના લોકોને આડે છે જ્યારે તેઓ સુખી હોય છે,
 ત્યારે તે ખુશી હોય છે. છોકરો—આપ તેમને તેમના લોકો
 આડે છે ? આપ—હા, યદ્ય તેના લોકો તેને આડે છે. છે કો—
 શા માટે તેઓ તેને આડે છે ? આપ—તેઓ તેમને આડે છે, કારણ
 કે તે તેમને આડે છે. તેઓ જાણે છે કે તે માયાળુ અને ભજા છે.
 તે તેમની સંભાળ લે છે. તે તેમને ઇનમાંથી ગચાવે છે મારા
 છોકરા, તારે પણ તેમને આહવા જોઈએ. તે તમારો રાજા છે.
 છોકરો—હું મારા રાજા વાસ્તે કંઈ કરી શકું ? આપ—હા,
 મારા છોકરા ! તેમને સુખી રાખવાને તમે હૃદયની પ્રાર્થના કરી
 શકો તેમની સંભાળ રાખવાને અને મહી મલામત અને સુખી
 રાખવાને હૃદયને અરજ કરો. અમારા રાજા મહાન ગ્વર્જનું
 રક્ષણ કરે ! અમારા ઉમદા ગજ ધાણું છવો ! હૃદય, રાજાનું
 રક્ષણ કરો.

Lesson 4. પાઠ ૪ થો.

ROMAN FIGURES.

Roman (રોમન) રોમન્ડેશના.	Very much (વેરી મચ્)
Figures (ફિગર્સ) આંકડા.	ઘણું વધારે
Well (વેલ્) ઠીક.	Some-thing (સમ-થિંગ)
Month (મન્થ) મહીનો.	કંઈક
How (હોવ્) કેવી રીતે	Did learn (ડિડ લર્ન)
Like (લાઈક) વસંદ કરવું.	શીખ્યા.

About (અંગાઉટ) વિષે.	Are going (આર્ ગોઈંગ) જાઓછો.
A mark (એ માર્ક) નીશાની.	Garden (ગાર્ડન્) બાગ.
Number (નમ્બર્) સંખ્યા.	Now (નાઉ) હમણા.
Num ral (ન્યુમરલ) સંખ્યા	Hour (અવર્) કલાક.
Figure (ફિગર્) આંકડો.	After (આફ્ટર્) પછી
Let me see (લેટ મી સી) મને જોવા દે.	To go for a walk (ટુ ગો ફૉર્ એ ઉવૉક) ફરવા જવું.
Quite (ક્વાઈટ) તદન.	About (અંગાઉટ) આમ તેમ.
Remember (રીમેમ્બર્) યાદ રાખવું.	Will make (ઉવિન્ મેક) બનાવશે.
Learnt (લર્ન્ટ) શીખ્યા.	Strong (સ્ટ્રોન્) જોગવર.
To spell (ટુ સ્પેલ) જોડણી કરવી.	True (ટ્રુ) સાચું.
Of writing (ઑફ રાઈટિંગ) લખવાની.	Be off (બી ઑફ) જાઓ
Yet (યટ) હજી સુધી.	To-morrow (ટુમોરો) આવતી કાલે.
Little (લિટલ) નાનું.	Cold (કોલ્ડ) ઠંડો.
Card (કાર્ડ) પત્રું.	Wind (ઉવિન્ડ) પવન.
Upto (અપ્ ટુ) સુધી.	Is blowing (ઇઝ બ્લો-ઇન્) વાય છે.
Twelve (ટ્વેલ્વ) બાર.	Deep (ડીપ્) ડુંડી.
Common (કોમન્) સાધારણ.	River (રિવર્) નદી
Where (હ્વેર) ક્યાં.	Is flowing (ઇઝ ફ્લોઇન્) વહે છે
Pocket (પૉકેટ) ખીસ્સું.	White (હ્વાઇટ) મફેદ.
Here it is (હીઅર્ ઇટ) ઇત આ રહ્યું.	Cow (કાઉ) ગાય.
Nice (નાઇસ્) મુંદર	

Is lowing (ઇઝ્ લોઝિંગ) બગડે છે.	Are singing (આર્ સિંગિંગ) ગાય છે.
Green (ગ્રીન્) લીલું.	School bell (સ્કૂલ બેલ)
(Grass (ગ્રાસ્) ઘાસ.	નીશાળનો ઘંટ.
Is growing (ઇઝ્ ગ્રોઈંગ) બગે છે.	Is ringing (ઇઝ્ રિંગિંગ) વાગે છે.
Pretty (પ્રેટી) સુંદર.	Are walking (આર્ વોકિંગ) ચાલે છે.
Birds (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ.	

PHRASES.

Did you not learn-તમે શીખ્યા નહીં? Go for a walk-ફરવા જાઓ.

પાઠ ૪ થી. રોમદેશના આંકડા.

બાપ—હીક, ગોપાલ, તમે એક મહિનાથી તમારી નવી નિશાળે છો. તમને તે કેમ ગમે છે? ગોપાલ—ઓ બાપા ! મને તે ખૂબી ગમે છે. મારા શિક્ષક મારી અને બીજા છોકરાઓ જોડે ઘણા માયાળુ છે. હું દરરોજ કંઈનું કંઈ નવું શીખું છું. બાપ—તમે દરરોજ કંઈનું કંઈ નવું શીખો છો. તમે શીખો છો? આજે તમે શું શીખ્યા? ગોપાલ—અમે રોમદેશના આંકડા વિષે બધું શીખ્યા. બાપ—રોમદેશના આંકડા વિષે! આંકડો શું છે તે તમે જાણો છો? ગોપાલ—અરે હા ! તે લાંબા વખત અગાઉ તમે મને શીખાવ્યું હતું. આંકડો એ સંખ્યાને માટે નીશાની છે. અમારા શિક્ષક કહે છે કે આંકડા માટે બીજું નામ સંખ્યા છે. દરેક રકમને આંકડો હોય છે. બાપ—તમે શું જાણો છો તે મને જણાવો. મને તમારી સ્લેટ આપો. હું તેના ઉપર એક, બે, ત્રણ, ચાર સંખ્યાઓ લખીશ. હવે દરેક સંખ્યા માટે તેની નજીક આંકડો અગર અંક લખો. ગોપાલ—અરે હા ! બાપા હું તે લખી શકું છું. સ્લેટ આ રહી અને આંકડા આ રહ્યા.

બાપ—હા, તે તદન ખરા છે. તમને યાદ છે તે જાહેને હું
 ખુશી છું. હું ધારું છું કે તમે તમારી જીની નીશાજમાં બધી સંખ્યા
 શીખ્યા. તમે શીખ્યા નહીં ? ગોપાલ—હા, હું સંખ્યા શીખ્યો,
 પણ હું ઈંગ્રજીમાં તેમનાં નામ શીખ્યો નહીં. તમે મને તે
 શીખવ્યું હતું. અને સંખ્યાના નામની જોડેલી કેવી રીતે
 કરવી તે હું શીખ્યો નહોતો. હું તે મારી નવી નિશાજમાં શીખ્યો.
 બાપ—ઠીક, તમે આ નિશાનીઓને રોમદેશના આંકડા કહો
 છો ? ગોપાલ—અરે હા ! આંકડા લખવાની બે રીત છે.
 પહેલાં હું આ રીત શીખ્યો. પણ અમારા શિક્ષકે આજે મને
 બીજી રીત શીખવી. બાપ—હજી તમે રોમદેશના આ આંકડા
 લખી શકો છો ? ગોપાલ—હું હજી સુધી તે બરાબર લખી
 શકતો નથી. પણ મારા શિક્ષકે મને એક નાનું પત્તું આપ્યું.
 તેણે ગ્રંથમાંના દરેક છોકરાને એકેક આપ્યું. તેણે મને કહ્યું,
 “ ગોપાલ, ઘેર આ પત્તું લઈજા, એકથી તે બાર સુધી તેના
 ઉપર સંખ્યા છે; અને ગ્રંથમાં આંકડાઓ અને રોમદેશના
 આંકડાઓ છે. ” ઘેર તે લખવાને શીખજો. બાપ—ગોપાલ,
 તે પત્તું કયાં છે ? ગોપાલ—બાપ, તે મારા ખીસ્તામાં છે. તે
 આ રહ્યું. બાપ—હા આ ધણું સુંદર પત્તું છે. હવે આ
 આંકડાઓ શીખવાને તમે જાઓ છો ? ગોપાલ—ના, બાપ !
 હું હમણા રમવાને માગું છું. એક કલાક સુધી હું બાગમાં
 રમીશ. ત્યારપછી આ આંકડાઓ લખવાને શીખીશ. બાપ—
 અરે હો ! તમારા શિક્ષકે તમને રમવાનું એ વળી કહ્યું ?
 ગોપાલ—હા, અમારા શિક્ષકે કહ્યું, “ છોકરાઓ, જગારે તમે
 દરરોજ નિશાળેથી ઘેર જાઓ ત્યારે રમજો, અથવા ફરવા
 જજો અથવા આમતેમ દોડજો. તે તમને મજાબુત બનાવશે
 અને તમને ઠીક રાખશે. ” બાપ—તે તદન ખરું છે. ગોપાલ,
 હવે જા, અને રમ. આવતી કાલે સવારે મારી પાસે આવજો,
 અને જો તમને રોમદેશના આંકડા આવડે તો મને જોવા દેજો.

ઠંડો પવન વાય છે ઢંડી નદી વહે છે, ઘોળી ગાય બસારે છે,
લીલું ધાત્ર ઉગે છે. સુંદર પક્ષીઓ ગાય છે, નિશાળનો ધંટ
વાગે છે, મોટા છોકરાઓ વાત કરે છે, નાના છોકરાઓ નીચા-
ળમાં કરે છે.

Lesson 5. પાઠ ૫ મો.

THE QUEEN EMPRESS.

Queen (ક્વીન્) રાણી.	Wife (વાઈફ) પરણ્યાન
Empress (એમ્પ્રેસ્) સ્ત્રી	
શહેનશાહબાનુ.	Husband (હસબન્ડ)
Great Britain (ગ્રેટ બ્રિટન) દેશનું નામ છે.	Elders (એલ્ડર્સ) સૌથી
Ireland (આયર્લેન્ડ) દેશનું નામ છે.	Prince (પ્રિન્સ) શાહબદો.
She (શી) તેણી (નારી જતી)	Wales (વેલ્સ) પ્રાંતનું નામ છે.

PHRASES.

May God bless our Queen—ઈશ્વર અમારી રાણીને સુખી રાખે !

આ રાણી શહેનશાહબાનુ ગ્રેટબ્રિટન અને આયર્લેન્ડની રાણી અને હિંદુસ્તાનની શહેનશાહબાનુ છે. તેણી જર્મની રાજની સ્ત્રી છે. તે તેના ધણી સાથે હંગેરમાં રહે છે. તેના સૌથી મોટા છોકરા એડ્વર્ડ, વેલ્સ પ્રાંતનો શાહબદો છે. અમારી રાણીને ઈશ્વર સુખી રાખે !

Lesson 6. પાઠ ૬ઠ્ઠા.

THE WATCH.

Last night (લાસ્ટ નાઇટ) ગઈ રાત્રીએ.	Put (પુટ) મુકવું.
Again (અગેઇન) ફરીથી.	Face (ફેઇઝ) ચહેરો; સપાટી; માંદીહું.
Looked (લુક્ટ) જોયું	Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
Watch (વૉચ) ખીસ્સાનું ઘડીઆળ.	Line (લાઇન) લીટી.
To hear (ટુ હીઅર) સાંભળવાને.	Circle (સર્કલ) કુંડાળું.
Any (એની) કોઇપણ.	Lowdown (લોડાઉન) નીચે
That (થેટ) જે—તે.	Little (લિટલ) નાનું.
Any-where (એની ઉબ્હેર) કોઇપણ જગ્યાએ.	Sixty (સિક્સટી) ષાઠ.
Yesterday (યેસ્ટરડે) ગઈ કાલે.	Points (પોઇન્ટ્સ) બિંદુઓ; ટપકાં.
Wrote (રેટ) લખ્યું.	May (મે) સંશયાર્થની નિશાની.
Black-board— (બ્લૅક બોર્ડ) કાળું પાટીહું.	May count (મે કાઉન્ટ) ગણો.
Saw (સૉ) જોયું.	If you like (ઇફ યુ લાઇક) જો તમારી મરજી હોય તો.
Else (એલ્સ) બીજી.	Try (ટ્રાઇ) ચલ કરવો.
Think (થિંક) વિચાર કરવો.	Hardly (હાર્ડલી) ભાગ્યેજ.
Clock (ક્લૉક) ઓશીસ ઘડીઆળ.	Moving (મુવિંગ) હાલતું.
Were (વેર) હતા.	Needles (નીડલ્સ) સોયો.
Large (લાર્જ) મોટું.	Is running (ઇઝ રનિંગ) દોડે છે.
Heavy (હેવી) ભારે.	

Fast (ફાસ્ટ) જલદીયી.	લાંબો.
Long (લૉન્ગ) લાંબુ.	Minute-hand (મિનિટ હૅન્ડ) મિનિટ કાંટો.
Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.	So (સો) એટલું બધું.
At all (અટ ઑલ) તદન.	Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) સવારનું ખાણું; હાજરી.
Hands (હૅન્ડ્ઝ 'હાથ;કાંટા.	Ready (રીડી) તૈયાર.
Are called (આર્ કૉલ્ડ) કહેવાય છે.	Off (ઑફ) દુર.
Second-hand (સેકન્ડ હૅન્ડ) સેકન્ડ કાંટો.	Table (ટેબલ) કોબટક.
Longest (લૉન્ગેસ્ટ) સૌથી	Time (ટાઈમ) વખત

PHRASES.

Will you please tell me—તમે મને મેહરબાની કરીને કહેશો. On the face of a clock—ઘણી આબની સપાટી ઉપર.

પાઠ ૬ ફો ધડીઆળ.

ગોવાલ—બાપ, સવારની સજામ. હવે હું રોમદેશના આંકડા જાણું છું. હું તે ગઈ રાત્રે શીખ્યો અને તે ફરીથી આજ સવારે મેં જોયા. હવે હું તે વાંચી શકું છું. બાપ—મારા છોકરા, તે ખરું છે હું તે સાંભળીને ખુશી છું હવે અહીંઆ આવો અને મારા ધડીઆળ તરફ જુઓ. તેના ઉપર કોઈપણ રોમદેશનો આંકડો તમે જોઈ શકો છો ? ગોવાલ—હા, હું જે આંકડા શીખ્યો છું તેજ આંકડા જોઈ છે. એકથી તે ખાર સુધી તેઓ બધા પેલા રહ્યા. તેઓ ધડીઆળની ગાળ એગર દમ જાય છે. બાપ—તમે ગઈ રાત્રે નિશાળમાં કોઈપણ જગ્યાએ તે જોયા ? ગોવાલ—અમારા શિક્ષકે તે કાળા પાટીઆ ઉપર લખ્યા, અને મેં તે બીજી કોઈ પણ જગ્યાએ જોયા નહીં. બાપ—ફરીથી વિચાર કરો. નિશાળના ઓરડામાં ધડીઆળ

છે ? ગોપાલ—અરે હા ! હવે હું જાણું છું. મેં ધડીઆળ ઉપર આ આંકડા જોયા. પણ તેઓ શું છે તે મેં જાણ્યું નહીં. આપ—કલોક વાંચતી પેઠે એકજ વસ્તુ છે, પણ કલોક જાણું અને જાણે છે વાંચ ધણું નાનું છે તમે જુઓ છો કે હું મારું વાંચ નારા ખીસ્સામાં મુકું છું કલોકના માંદીઆ ઉપર અને વાંચના માંદીઆ ઉપર સખીજ નિશાનિઓ હોય છે. ગોપાલ—આપા, તમે મહેરબાની કરીને પેલી નિશાનિઓ નિષે મને અધું કહેશો ? આપ—માગ ધડીઆળ તરફ જો તેની ચોગરદમ ગોળ એક લીટી પચાગ થાય છે. તે લીટીને આપણે કુંડાણું કહીએ છીએ નાચે તમે જીજી નાનું કુંડાણું જુઓ છો પેલા રેડ કુંડાણામાં સાઠ કાળી નિશાનિઓ અથવા ટપકાં હોય છે ન તમારી મરજી હોય તો તમે ગણો યત્ન કરો. ગોપાલ—માઠા કુંડાણાનાં ટપકાં હું ગણી શકું છું. પણ નાના કુંડાણાનાં ટપકાં હું જાણેજ જોઈ શકું છું તેઓ ધણાં નાનાં છે. આપ—ધડીઆળમાં તમે કંઈ હાલતું જોઈ શકો છો ? ગોપાલ—ત્રણ કાળી ચીજો કે જે સોયો જેવી દેખાય છે તે હું જોઈ શકું છું. એક ધણી નાની કે જે નાના કુંડાણાની ચોગરદમ ગોળ ધણી ઉતાવળથી ફરે છે તે છે. માઠા કુંડાણાની આસપાસ ધણી ધીમેથી જે ફરે છે તે લાંબી સોય છે વળી ત્રીજી સોય છે. તે તદ્દન હાલતી નથી. આપ—આ ત્રણ સોયો ધડીઆળના હાથ છે. ગોપાલ—આપા, તે કેમ હાથ કહેવાય છે ? આપ—તેઓ હાથ કહેવાય છે, કારણ કે તેઓ કુંડાણાની કાળી નીશાનિઓ બતાવે છે. નાનો કે જે એટલી બધી ઉતાવળથી દોડે છે તે સેકન્ડ કાંટો છે. ત્રણમાંનો લાંબામાં લાંબો મીનીટ કાંટો છે. તમે તેને હમણાજ હાલતો જોઈ શકશો. ત્રીજો કલાક કાંટો છે. તે વળી ફરે છે. પણ તે એટલી બધી ધીમેથી ફરે છે કે તમે તેને હાલતો જોઈ શકતા નથી. ગોપાલ—હું જોઉં છું, હું જોઉં છું. આપા, તમાગ ધડીઆળ નિષે વધારે મને તમે કહી શકશો ? આપ—મારા છાંડ્યા, હમણા નહીં. હું તારી માને

તને ખોલાવતી સાંભળું છું. હાજરી નૈયાર છે. હાજરી માટે દોડીજા. જ્યારે તમે આજે સ્કુલમાં હો ત્યારે વખતનું કોષ્ટક શીખજો. આવતી કાલે સવાર મારી પાસે આવજો અને હું તમને ઘડીઆળ વિષે વધારે કહીશ.

Lesson 7 પાઠ ૭ મો

THE PRINCE OF VALE

Prince (પ્રિન્સ) શાહનદો;	ward (ગર્ડ) ગણતું
પાટવી કુંવર	નાન છે.
Showed (શોડ) બતાવ્યું	Will (વીલ) મરજી
Before (બીફોર) પહેલાં.	હોવી.
Cover (કવર) પડું.	God (ગોડ) પરમેશ્વર.

PHRASES

Hve you itseen before—તમે તે જાણે જોયું છે ?
If god will જો પરમેશ્વરની મરજી હોયતો.

પાઠ ૮ મો. વેલ્સનો શાહનદો.

જાણ—ગાંધી કાલે મેં તમને રાજા અને શહેનશાહ જ્યાંનાં પાંચમાનું ચિત્ર દેખાડ્યું ત્યાંનાં ચિત્ર આ રહ્યાં તમે તે પહેલાં જોયું છે ? છોકરો—હા. બાપા; આ ચોપડીના પુઝા ઉપર તે છે બાપ—તે કોણ છે તે તમે જાણો છો ? છોકરા—ના ન કોણ છે ? તમે મહેરબાની કરીને મને કહો. બાપ—આ એડવડ વેલ્સનો શાહનદો છે. તે રાજાનો પાટવી કુંવર છે જો ઇશ્વરની મરજી હશે તો તે એક દીવસ રાજા થશે હમણાં તે પાટવી કુંવર છે. તેની સંભાળ લેવાને આપણે ઇશ્વરની પ્રાર્થના કરવી જોઈએ.

ઇશ્વર વેલ્સના શાહનદાને સુખી રાખે !

Lesson 8. પાઠ ૮ મો.

THE WATCH. (Continued)

Continued (કન્ટિન્યુડ)	Does move (ડુઝ મુવ)
આલુ.	આલે છેજ.
Would (વુડ) વિહૂનો	Times (ટાઇમ્ઝ) વખત.
ભૂતકાળ.	O'clock (ઓક્લોક)
All right (ઓલ્ રાઇટ)	ધડીઆળના.
ઠીક.	Mean (મીન્) નો અર્થ
Told (ટોલ્ડ) કહ્યું.	થાય છે.
To do (ટુ ડુ) કરવાને.	Short (શોર્ટ) ટુંકું.
Indeed (ઇન્ડીઝ) ખરેખર.	While (હ્વાઇલ્) જ્યારે.
Examine (એક્ઝામિન્)	Is past (ઇઝ પાસ્ટ) થઇ
તપાસવું; પરીક્ષા લેવી.	ગયા છે.
How many (હાઉ મેની)	Quarter (ક્વાર્ટર્) પા.
કેટલા.	Fifteen (ફિફ્ટીન્) પંદર.
Well done (વેલ્ડ ડન્)	Have made (હેવ્ મેઇડ)
શાઆય.	બનાવ્યા છે.
Hold (હોલ્ડ) પકડવું.	Have to do (હેવ્ ટુ ડુ)
Ear (ઇઅર્) કાન.	કરવાનું છે.
Tick (ટિક) ટિક ટિક કરતો	Quick (ક્વિક) ઉતાવળથી.
ઢંકારો, ટિક ટિક કરવું.	Is passing (ઇઝ પાસિન્ગ)
As fast as (ઍઝ ફાસ્ટ)	પસાર થાય છે.
ઍઝ) જેટલી ઉતાવળથી—	Away (અવે) દુર.
તેટલી ઉતાવળથી.	Should (શુલ્ડ) જોઇએ;
True (ટ્રુ) સાચું.	શૈલનો ભૂતકાળ.

PHRASES.

Here I am—હું આ ગ્હો. You did, did you ?
તમે શીખ્યા, તમે શીખ્યા કે ? How many minutes

there are in on hour ?—કલાકની કેટલી મિનીટ થાય છે ? Moves sixty times as fast as the minute hand—મિનીટ કાંટો જેટલી ઉતાવળથી ફરે છે તેના કરતાં સાઠ ઘણી ઉતાવળથી ફરે છે. What o'clock is it ? કેટલા વાગ્યા છે ? It is past nine—નવ થઈ ગયા છે.

પાઠ ૮ મો. ઘડીઆળ (ચાલુ).

ગોપાલ—આપા, હું આ રહ્યો. તમે કહ્યું હતું કે તમે આજ સવારે તમારા ઘડીઆળ વિષે વધારે મને કહેશો. આપ—હીંક, છોકરા. મને યાદ છે. પણ મેં તમને કંઈક કરવાનું કહ્યું હતું. તને યાદ છે ? ગોપાલ—હા, આપા, ખરેખર મને યાદ છે. હું હવે વખત વિષે બધું જાણું છું. હું ગઘ કાલે કોપ્પક શીખ્યો. આપ—તમે શીખ્યા, તમે શીખ્યા ને ? મને તમારી પરીક્ષા લેવાદો. કેટલા કલાક હોય છે ? ગોપાલ—દીવસના આર અને રાત્રીના આર કલાક હોય છે. આપ—માર ! કલાકમાં કેટલી મિનીટ હોય છે તે હવે મને કહે. ગોપાલ—કલાકમાં સાઠ મિનીટ હોય છે. આપ—મિનીટમાં કેટલી સેકન્ડ હોય છે ? ગોપાલ—મિનીટમાં સાઠ સેકન્ડ હોય છે. આપ—શાઆશ ! હવે અહીંઆં આવ. હું તમારા કાન નજીક મારું ઘડીઆળ પકડી રાખીશ. તમે શું સાંભળોછો ? ગોપાલ—હું ટિક ટિક ટિક ટિક સાંભળું છું. આપ—હા. ઘડીઆળ ટીક ટીક કહે છે. દરેક ટીકેરો એક સેકન્ડ છે. મિનિટમાં સાઠ સેકન્ડ હોય છે. આપ—હવે મોટા મિનીટ કાંટા તરફ નજર કર. તે મોટા કુંડાળામાં એક કાળા ટપકાથી ખીજા ટપકા તરફ મિનિટમાં ફરે છે. તે કલાકમાં ચોગરદમ ગોળ જાય છે. ગોપાલ—હું જોઉં છું. તેનાથી નાનો સેકન્ડ કાંટો મિનીટ કાંટો જેટલી ઉતાવળથી ફરે છે તેનાથી સાઠ ઘણી ઉતાવળથી સેકન્ડ કાંટો ફરે છે ! આપ—તદન ખરું. હવે કલાક કાંટા તરફ નજર કર. તમે તેને હાલતો જોઈ શકતા નથી. પણ તે હાલે છેજ. તે એક કલાકમાં

એક આંકડાથી બીજે આંકડે જાય છે. આર કલાકમાં તે ચોગર-
દમ ગોળ ફરે છે. ગોપાલ — ત્યારે તો મિનીટ કાંટો જ્યારે કલાક
કાંટો એક આંકડાથી બીજે આંકડે જાય છે ત્યારે આર આંકડે
ચોગરદમ ગોળ જાય છે. તે તેનાથી આર ઘણી ઉતાવળથી ફરે
છે ! બાપ—તે ખરું છે. મારા ઘડીઆળ તરફ નજર કર.
કેટલા વાગ્યા છે ? ગોપાલ—આંકલોડનો શો અર્થ થાય છે ?
બાપ—આંકલોડ આંક ધી કલોકનું ટુંકું છે. જ્યારે હું વોલ્ડ
આંકલોક કહું છું ત્યારે હું ઘડીઆળનો હાલ કેટલામો કલાક
છે એમ અર્થ કરું છું. કલાક કાંટો અને મિનીટ કાંટો કેટલામો
કલાક અને કેટલામો મિનીટ બતાવે છે ? ગોપાલ—કેટલા વાગ્યા
છે તે હું કહી શકતો નથી. બાપ—કલાક કાંટો નવ પછી થોડુંક
બતાવે છે; તેથી નવ થઈ ગયા છે. મિનીટ કાંટો કુંડાળાનો એક
પા ભાગ બતાવે છે. તેથી સવા નવ વાગ્યા છે. પા કલાક તે પંદર
મિનીટ છે. હવે આ પત્તા તરફ જો. મેં તે તમારે માટે બતાવ્યું
છે. દરેક પત્તા ઘડીઆળના મોંઢીઆનું ચીત્ર છે. કલાક કાંટો અને
મિનીટ કાંટો છે. મેં અંદર સેકન્ડ કાંટો મુક્યો નથી, તે સ્કુલમાં
લઈ જાવ. અને તમારા માસ્તરને તે બતાવજો વખત કેમ
કહેવો તે તમને કહેશે. હવે ચાલો આપણે હાજરી માટે જઈએ.
ઘડીઆળ ટિક ટિક ટિક ટિક ટિક કહે છે ! જે તમારે કરવાનું
છે તે ઉતાવળથી કરો; વખત ઉતાવળથી પસાર થઈ જાય છે;
જે તમારે ફેરવું જોઈએ તે આવેજ કરો.

Lesson 9. પાઠ ૯ મો.

THE POST—MAN.

Post-man (પોસ્ટ્મેન) Years old (ઈઅર્ઝ ઓલ્ડ)
ટપાલી; કાગળ વહેંચનારો : વરમની ઉમરનો
સીપાઈ. Always (ઑલ્વેય્ઝ) હંમેશાં.
Ananta (અનન્ટ) નામ છે. Had lived (હૅડ લિવ્ડ)

રહ્યો હતો.	Dressed (ડ્રેસ્ડ) કપડાં
Village (વિલેજ) ગામડું.	પહેર્યો.
Poona (પૂના) શહેરનું	Front (ફ્રન્ટ) અગાડીની
નામ છે.	Door (ડોર) બારણું.
To stay (ટુ સ્ટે) રહેવાને.	Have seen (હેવ્ સીન્)
Cousin (કાઝિન્) પીત્રાઈ	જોયોંક. .
બાઈ.	Is holding (ઇઝ હોલ્ડિન્)
Govind (ગોવિંદ) છોકરાનું નામ છે.	પકડે છે.
Called (કૉલ્ડ) કરીને	Letter (લેટર) પત્ર.
બોલાવતો	Has brought (હૉઝ્ બ્રૉટ્)
Got to (ગૉટ ટુ) પહોંચ્યો.	લાવ્યો છે.
It was late (ઇટ વૉઝ લેઈટ) મોડું થઈ હતું.	Brother (બ્રધર્) ભાઈ.
In the evening (ઇન્ ધી ઈવનિન્) સાંજે.	Bombay (બૉમ્બે) મુંબાઈ.
Ate (એટ) ખાધું.	Has written (હૉઝ રિટન્)
Some (સમ્) કેટલાક.	લખ્યો છે.
Food (ફૂડ) ખોરાક.	To us (ટુ અઝ્) અમને.
Went to bed (ઓવેન્ડ ટુ બેડ) પથારીએ ગયો.	Is carrying (ઇઝ્ કૅરિન્)
Slept (સ્લેપ્ટ) સુઈ ગયો.	લઈ જાય છે.
Soundly (સાઉન્ડલી) ધસધસાટ.	Left (લેફ્ટ) ડાબો.
Got up (ગૉટ અપ્) ઉઠ્યો.	Brown (બ્રાઉન્) ભૂખરી.
Early (અર્લી) વહેલો.	Leather (લેધર્) ચામડું.
Had washed (હૉડ વૉશ્) ધોયા,	Bag (બેગ્) ડાંચળી
	Is held up (ઇઝ્ હેલ્ડ અપ્) ઉપર પકડવામાં આવે છે.
	Strap (સ્ટ્રૉપ્) પટા
	Shoulder (શોલ્ડર્) ખભા.
	In side (ઇન્ સાઈડ્)

અંદરની બાજુએ.	વરસાદ વરસવો.
Full of (ફુલ્ ઓફ) બરપુર.	To-night (ટુ નાઈટ)
Thank (થેન્ક) આભાર	આજ રાત્રે.
માનવો.	Cloudy (ક્લાઉડી) વાદ- ળીએ.
Only (ઓનલી) ફક્ત.	Shop (શોપ) દુકાન.
Pay (પે) કીમત આપવી.	Buy (બાય) ખરીદવું.
To bring (ટુ બ્રિંગ)	Busy (બીઝી) ઉધોગી
લાવવાને.	Many (મેની) ઘણા
Stamp (સ્ટેમ્પ) સીકકો.	When (વ્હેન) ક્યારે.
Half-anna (હાફ-આના)	Back (બેક) પાછા.
અડધો આનો.	Good bye (ગૂડ બાય)
Head (હેડ) માથું.	છૂટા પડતી વખતની સલામ.
May (મે) મહીનાનું	Love (લવ) પ્યાર.
નામ છે.	Sister (સિસ્ટર) બેન.
Dear (ડીઅર) વહાલા.	
Rain (રેઇન) વરસાદ;	

PHRASES.

Nine years old—નવ વરસની ઉંમરનો. I write to tell you—હું તમને લખી જણાવું છું. It is very hot here—અહીંમાં ઘણો તાપ પડે છે. It will rain—વરસાદ વરસશે. It is very cloudy—ઘણાં વાદળાં છે. How you are at all home—અધાં ઘેર કેમ છે ? Give my love—મારો પ્યાર આપજો.

પાઠ ૯ મો. ટપાલી.

અત્યંત નવ વરસની ઉંમરનો નાનો છોકરો હતો. તે હંમેશાં ગામડામાં રહેતો હતો. તે તેના પિત્રાઇ ભાઈ ગોવિંદ જોડે પૂને રહેવાને આવ્યો. તે ગોવિંદને ગાંડુ કરી બોલાવતો અને ગોવિંદ તેને અન્નુ કરી બોલાવતો. જ્યારે તે પૂને પહોંચ્યો ત્યારે તે

ધણે થાકી ગયો. સાંજે મોડું થયું હતું. તેણે થોડોક ખોરાક ખાધો અને સુતા ગયો. તે આખી રાત ધમધમાટ ઉઠ્યો. બીજી મચારે તે વહેલો ઉઠ્યો. જ્યારે તેણે નાહી ધોઈ લૂગડાં પહેરી ત્યારે તે તેના પીત્રાઈ ભાઈ ગાંડુ જોડે ધરના આગલા ઓરડામાં ગયો. આગલું ખાંડું ઉઘાડું હતું. અનુ—હું ખાંડું આગાડી એક માણસને ઉઠેલો જોઉં છું. ગાંડુ, તે કાણ છે ? તેને શું જોઈએ છીએ ? ગાંડુ—અરે, અનુ ! તમે કદી ટપાલીને જોયો નથી ? તે તો ટપાલી છે ! અનુ—તે તેના હાથમાં શું પકડે છે ? ગાંડુ—તે કાગળ છે. તે અહીં આં મારે માટે અથવા ભાઈ માટે તે લાવ્યો છે. આ મુંખાઈ છે. તેણે અમને લખ્યો છે. અનુ—તે શું લખ્યું છે ? તે તેના ડાબા હાથથી કંઈકે પકડે છે. ગાંડુ—તે ભૂખરી આમડાની કોથળી છે. તે આમડાના પટા થી ઉઝી રખાય છે. તે તેના ખભા ઉપર થઈને પસાર થાય છે. અનુ—કોથળીની અંદરની બાજુએ શું છે ? ગાંડુ—અરે, કોથળી કાગળથી ભરપૂર છે તે તેમને બીજા ધરોએ લઈ જાય છે. ટપાલી—સાહેબ, તમારે માટે કાગળ આ રહ્યો. ગાંડુ—તમારો આભાર માનું છું. આજે અમારા ઘરમાં આ એકલોજ કાગળ છે ? ટપાલી—હા, સાહેબ, તે આજે એકલોજ છે. સાહેબજી. ગાંડુ—સાહેબજી, હા, આ કાગળ મારા ઉપર ખાસ છે. તેણે તે ગઈ રાત્રે લખ્યો. અનુ—ગાંડુ, તમારે આપે તે ટપાલીને તે કાગળ અહીં આં લાવવાને પૈસા આપ્યા ? ગાંડુ—અરે ના ! તેણે કાગળ ઉપર પોસ્ટલ ટીકીટ ચોંટાડી. તે આ રહી તે તરફ નજર કર. તે અડધા આનાની ટીકીટ છે. અનુ—તે ટીકીટ ઉપર તે ચીત્ર શાનું છે ? ગાંડુ—હિંદુસ્તાનના શહેનશાહ પાંચમાઈનું રાજના માથાનું ચીત્ર છે. અનુ—ગાંડુ, તમારો કાગળ વાંચો. ગાંડુ—હા, હું, તે વાંચીશ. જો તમારી મરજી હોય તો તમે પણ તે તરફ જુઓ હું જાણું છું કે તમે ઇંગ્લેન્ડ વાંચી શકતા નથી આ મારા આવ તરફથી કાગળ છે:—

મુ'બાઈ,
મે ૧૫, ૧૯૧૧.

મારા વહાલા ઊકરા,

હું તમને લખી જણાવું છું કે ગઈ કાલે ત્રણ વાગે અમે મુ'બાઈ પહોંચ્યા. અહીં આં ઘણો તાર પડે છે. હું 'ધાર્' છું કે આજ રાત્રે વરસાદ વરસશે. ધણાં વાદળાં અઢી આંબ્યાં છે. માજી અને હું તદન સારાં છીએ. તમે બધા ઘેર કેમ છો તે લખજો અનં મને જાણવા દેજો. આવલી કાલે હું દુકાને જઈશ અને તમ રે માટે ફેડલીક ચોપડાઓ ખરીદીશ. આજે હું ઘણા કામનાં છું. મારે ઘણા કાગળ લખવાના છે. હું ફરીથી લખીશ અનં અમે ક્યારે પાછા આવીશું તે કહીશું. આશીર્વાદ. તમારી બેન, ભાઈ અને અન્તુ કે જે આપણે ઘેર રહી છે તેને મારાવતી બોલાવજો.

હું છું,
તમારો આહતો
પિતા.

Lesson 10. પાઠ ૧૦ મો.

TALKING.

Talking (ટોલકિંગ) વાત ચીત.	Have worked (હેવ વર્કડ) કામ કર્યું છે.
Often (ઓફન) વારંવાર.	Wait (વેઈટ) રાહજો.
I see (આઈ સી) જોઈએ.	Long (લૉન્ગ) લાંબો તખત
Sure (સ્યૂર) ખાતરી- વાળો.	Shan't have (શૉન્ટ હેવ) મળશે નહીં
Soon (સૂન) તરતજ.	Tree (ટ્રી) ઝાડ.

PHRASES.

If I come—જે મારાથી બની શકે તો. It's too late to go out—બહાર જવાને જોઈએ તે કરતાં વધારે મોડું છે—એટલું બધું મોડું થયું છે કે બહાર જવાશે નહીં.

હું વારંવાર ત્યાંહોંયા કહું છું. મારી ખાતરી છે કે તે આવ્યો. જે મારાથી બની શકશે ત્યાં હું તે કરીશ. તમે એ પ્રમાણે જોવખત કર્યું છે. તમે તરતજ પહોંચશો. તે છ વરસની ઉમરનો છે. તે અહીંઆં તરતજ હશે. અમે ઘણું સખત કામ કર્યું છે. તે મારી ચોપડી નથી. તે ખરું છે તમારું નામ શું છે. ? ત્યાં કોણ છે ? ત્યાં જતા. નહીં. હું લાંબો વખત રાહ જોઈ શકતો નથી. તેઓ અહીંઆં આવશે નહીં. તમને આ મળશે નહીં. અહીંઆં એક સુંદર ઝાડ છે. અહીંઆં કોઈ નથી. મારી રોપી જ્યાં છે ? તે હજી સુધી આવ્યો નથી. બહાર જવાને જોઈએ તે કરતાં વધારે મોડું થયું છે.

Lesson 11. પાઠ ૧૧ મો.

THE COCOANUT.

Coconut (કોકોનટ)	Cut (કટ) કપવું.
નાળીયેર.	Thick (થિક) જાડું.
Branches (બ્રેન્ચીઝ)	Skin (સ્કિન) ચામડું; છાલ.
ડાળીઓ.	Nut (નટ) કોચલાવાળું ફળ.
Top (ટોપ) મથાળું.	Coir (કોયર) કાંથો.
Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.	Is dried (ઇઝ ડ્રાઇડ)
Useful (યુઝ્ ફુલ) ઉપયોગી.	સુકવવામાં આવે છે.
Part (પાર્ટ) ભાગ.	In the sun (ઇન ધી સન)
Of use) ઓફ યુઝ) ઉપ- યોગનો.	તડકામાં

Is made (ઈન્ મેઈડ)	Side (સાઈડ) બાજુ.
ખનાવવામાં આવેછે.	Larger (લાર્જર) વધારે
Rope (રોપ) દોરડું.	મોટા.
Shell (શેલ) કોચ્છું.	Stalk (સ્ટૉલ્ક) થડીકી.
Ripe (રિપ) પાકું.	Hangs (હૅન્ગ્સ) લટકેછે.
Pieces (પીસીસ) કકડા.	Break (બ્રેક) ભાંગવું.
Is used (ઈઝ્ યુઝ્)	Kernel (કર્નલ) ગળ.
વાપરવામાં આવેછે.	Sweet-meat (સ્વીટ્ મીટ) મીઠાઈ.
Handle (હૅન્ડલ) હાથો.	Milky (મિલ્કી) મૈદ.
Is called (ઈઝ્ કૉલ્ડ)	Juice (જુસ) રસ.
કહે વાય છે.	Turns (ટર્ન્સ) ફરેછે.
Ladle (લૅડલ) કડછી;	Oil (ઑઇલ) તેલ.
આટયો.	Copra (કોપ્રા) કોપરં.
Sweet (સ્વીટ) મીઠો.	Is ground (ઈઝ્ ગ્રાઉન્ડ્)
To drink (ટુ ડ્રિન્ક)	દબવામાં આવેછે; પીસ-
પીવાને	વામાં આવે છે.
Nearly (નીઅર્લી) લગભગ.	Mill (મિલ્) ધંટી.
Side by side (સાઇડ્	Is pressed (ઈઝ્ પ્રેસ્ડ)
બાઇ સાઇડ) પાસે પાસે.	દબાવી ગઠવામાં આવે છે.

PHRASES.

Is made into strong brown rope—નું મજબુત પીળાશ પડતું દોરડું ખનાવવામાં આવે છે. The sweet milky juice turns into oil—મીઠા દુધીઆ રસનું તેલ બની જાય છે.

પાઠ ૧૧ માં નાળીયેર.

નાળીયેરનું ઝાડ ધણું મોટું હોય છે. તેને ડાળીઆ હોતી નથી, પણ ઝાડને મથાળે ધણું લાંબા પાંદડાં હોય છે. તે

ધાણું ઉપયોગી ઝાડ છે. આ ઝાડના દરેક ભાગ ઉપયોગનો છે. એક લીલું નાળીએર હાથોડી કાપો. તેને ઘણી જાડી છાલ હોય છે. અંદરની બાજુએ તમને ફળ માલુમ પડશે. જાડી છાલ કાપો કહેવાય છે. તેને તડકામાં સૂકવવામાં આવે છે અને તેનાં સખત પીળાશ પડતાં દોરડાં બનાવવામાં આવે છે. ફળને કઠણ કોચણું હોય છે. જ્યારે ફળ પાકે છે ત્યારે કોચણું પીળાશ પડતું થઈ જાય છે. તેના બે કકડા કરવામાં આવે છે. દરેક કકડો ખાત્રા તરીકે વાપરવામાં આવે છે. એક લાંબો હાથો તેને લગાડવામાં આવે છે, અને તે ત્યારપછી ચાટવો કહેવાય છે. લીલું નાળીએર મીઠા પાણીથી ભરપૂર હોય છે. તે પીવાને ધણું મધુર છે. જ્યારે ફળ પાકે છે ત્યારે બધું પાણી લગભગ સૂકાઈ જાય છે. અહીંયાં એક લીલા નાળીએરનું અને એક બીજું પાકા નાળીએરનું પાસે પાસે ચીત્ર છે. લીલું નાળીએર પાકા નાળીએર કરતાં કઠણ વધારે મોટું છે તે જુઓ. છાલથી તે વધારે મોટું બને છે. લીલા નાળીએરના મધાળે એક ડાંખળી છે. તે ઝાડને આ ડાંખળીથી ટકી રહે છે. પાકા નાળીએરની કોચણી ભાગો. તમે શું જુઓ છો ? અંદરની બાજુએ મીઠા ઘોળો ગર છે. તે ખાવાને ઘણો મજાનો છે. તેની મીઠાઈ બને છે. ગર તડકાનાં સૂકવવામાં આવે છે. મીઠા હુધીઆ રસનું તેલ બની જાય છે. ફળ ત્યારપછી કોચરું કહેવાય છે. તેને ઘાણીમાં પીસવામાં આવે છે અને તેલ દાખીને એમી કાડવામાં આવે છે.

Lesson 12. પાઠ ૧૨ મો.

THE POST BOX.

Post-box (પોસ્ટ બોક્સ) Rained (રેઈન્ડ) વરસાદ

મગજો નાખવાની પેટી. વરસ્યો.

Reply (રીપ્લાય) જવાબ. Cool (કૂલ) ઠંડું.

Head ache (હેડ એક) માથાનો દુખારો.	Put on (પુટ ઓન) પહેરવું.
Affectionate (અફેક્શનેટ) પ્રેમાળ.	Bare (બેર) ખુલા.
Envelope (એન્વેલપ) પરળીડીજી.	Feet (ફીટ) પગ.
All ready (ઓલ રેડી) તૈયાર.	To lose (ટુ લુસ) મોવાને.
Writing (રાઇટીંગ) લખાણ.	Box (બૉક્સ) પેટી.
Address (અડ્રેસ) શરનામું.	To-gether (ટુ ગેધર) સાથે.
Road (રોડ) રસ્તો.	Hole (હોલ) બાક; કાણુ.
Town (ટાઉન) શહેર.	Like (લાઇક) પેઠે.
Post (પોસ્ટ) ટપાલમાં નાખવો.	Railway (રેઇલવે) રેલ ગાડી.
	Will be sent (ઊવિલ્ બી સેન્ડ) મોકલવામાં આવશે.

TALKING.

Seeta had a bad headache—સીતાનું સખત માથું દુખતું હતું. What are you going to do!—તમે શું કરવાના છો? It is now three minutes to two—હવે બે માં ત્રણ મીનીટ કમ છે.

પાઠ ૧૨ મો. ટપાલની પેટી.

ગાંડુ—અન્તુ, અન્તુ, તમે ક્યાં છે? અન્તુ—હું આ રહ્યાં. તે શું છે? ગાંડુ—બાપે જે કાગળ લખ્યો તેનો હમણાં મેં જવાબ આપ્યો છે. તમે તે જોવાને પસંદ કરશો? અન્તુ—હા! હા! મને તે જોવાદો. ગાંડુ—તે આ રહ્યો.

પૂના,

મે ૧૭, ૧૯૧૧,

મારા વહાલા પિતાજી,

હું તમારા માયાજી પત્ર મળે તમારો આભાર માનું છું. તે સવારમાં વહેલા અહીંઆં આંચો. ગઈ રાત્રે વરસાદ વરસ્યો હતો, અને આજે અહીંઆં તદ્દન ઠંડી છે. સીતાનું ગઈકાલે સખત માથું ફૂપતું હતું, પણ હમણા તે ફરીથી તદ્દન સારી છે. અન્નુ પણ તદ્દન સારી છે, અને તેમજ હું પણ સારી છું. હું આશા રાખું છું કે તમે જ્યારે પાછા આવશો ત્યારે કટલીક સુંદર ચોપડીઓ મારે માટે લાવશો. નમસ્કાર, વહાલા પિતાજી. અમારા બધાના પ્રેમ સાથે.

હું છું,

તમારો પ્રેમાળ પુત્ર,

ગાંડુ.

અન્નુ—તમે કહ્યું કે હું સારો છું તે મળે હું ખુશી છું. હવે તમે કાગળનું શું કરવાના છો? ગાંડુ—હું તેને પરખીડીઆમાં મુકીશ અને ત્યારપછી તેને ટપાલમાં નાખીશ જે અહીંઆં તે બધું તૈયાર છે. અન્નુ—પરખીડીઆ ઉપર તે લખાણ શું છે? ગાંડુ—તે શીરનામું છે. પહેલી લીટીમાં મેં મારા બાપાનું નામ લખ્યું, બીજી લીટીમાં જે રસ્તામાં તે રહે છે તે રસ્તો અને ઘરનો નંબર લખ્યો. ત્રીજી લીટીમાં મેં રહેરતું નામ લખ્યું. દરેક કાગળને આના જેવું શીરનામું જોઈએ. શીરનામું ટપાલીને કાગળ ડ્યાં લઈ જવો તે બતાવે છે. હવે મારે જવું જોઈએ અને પત્ર ટપાલમાં નાખવો જોઈએ. અન્નુ—ગાંડુ, હું તમારી સાથે આવું? ગાંડુ—અરે હા! ચાલ. આવણે જવું જોઈએ! અન્નુ—પણ, ગાંડુ, તમે તમારા જોડા પહેર્યા નથી. તેની પડ તમે ઉઘાડે પગે જાઓ છો? ગાંડુ—આવણે એકદમ દોડી જવું જોઈએ અગર તો આવણે માડા થઈ શકે. મારે જોવાને વખત

નથી. ટપાલી પેટીએ આવે છે અને બે વાગે કાગળો લઈ જાય છે. હમણા ત્રણમાં બે મીનીટ કમ છે. આપણે ઉતાવળથી દોડવું જોઈએ. ત્યારપછી બે છોકરાઓ સાથે ટપાલ તરફ દોડ્યા. ત્યાં તમે તેમને ચીત્રમાં જુઓ છો. ગાંડુ પેટીમાંના કાણામાં હમણાજ કાગળ નાખતો હતો. તેની હપર “ કાગળો ” એવો શબ્દ છે. કાગળ જ્યાં નાખ્યો તે દરેક જાણુ જાણે. અન્તુ—ટપાલી કાગળોનું શું કરશે ? ગાંડુ—તે તેમને તેની કાથળીમાં નાખશે. અને તેમને મોટી પોસ્ટ આપીશે લઈ જશે. આના જેવી બીજી ટપાલની પેટીઓમાંથી બીજા ધણા ટપાલીઓ કાગળો લાવશે. ત્યારપછી મોટી કાથળીઓમાં તેમને નાખવામાં આવશે અને આગાડીએ લઈ જવામાં આવશે અને હિંદુસ્તાનની બધા જગ્યાઓએ માકેલવામાં આવશે.

Lesson 13. પાઠ ૧૩ મો.

THE MOON.

Moon (મૂન્) ચંદ્ર મા.	Shaped (શેપ્ડ) આકાર થયો હતો.
She (શી) તેણી.	Bow (બો) કામદું.
Is shining (ઇઝ્ શાઇનિંગ) ચળકે છે.	Is grown (ઇઝ્ ગ્રોન્) થયો છે.
So high (સો હાઈ) એટલે બધે ઉચે.	Bigger (બિગર્) વધારે મોટો.
Lamp (લેમ્) દીવો.	Round (રાઉન્ડ) ગોળ.
Sky (સ્કાય) આકાશ.	To rule (ટુ રૂલ) રાજ્ય કરવાને; મુજબ ભાગવવાને.
Weck (વીક) અઠવાડીક.	Stars (સ્ટાર્સ) તારા.
Smaller (સ્મૉલર્) વધારે નાનો.	Light (લાઈટ) અજવાળું.

PHRASES.

Shaped like a bow—કામડા જેવા આકાર થયા હતા
Round like an O. ' ઓ ' જેવા ગોળ.

પાઠ ૧૩ મેા. ચંદ્રમા.

અરે ! ચંદ્રમા તરફ જુઓ, તે ઐયે બધે ઉંચે ચળકે છે.
અરે મા, તે આકાશમાં દીવા જેવા ચળકે છે. ગથે અઠવાડીયા
તે વધારે નાનો હતો, અને કામડા જેવા આકારનો દેખાતો હતો,
પણ હવે તે વધારે ઊંટા થયો છે અને ' ઓ ' ની પેઠ ગોળ છે.
ઈશ્વરે દીવસ ઉપર રાજ્ય ચલાવવાને સૂર્ય બનાવ્યો. ઈશ્વરે ચંદ્ર-
માને રાત્રી ઉપર રાજ્ય ચલાવવાને બનાવ્યો. ઈશ્વરે તારા બનાવ્યા,
તેઓ પણ રાત્રે અજવાળું આપે છે.

Lesson 14. પાઠ ૧૪ મેા.

A GIRLS' SCHOOL.

Girls' (ગર્લ્સ) છોકરી.	Shut (શટ) બંધ કરેલી.
ઝોની.	Chair (ચેર) ખુરશી.
Rings (રિંગ્સ) વાગે છે.	Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.
Walking (વોકિંગ) ફરતી.	Carefully (કેર ફુલી)
Clean (ક્લીન્) સારું;	મંભાળથી.
સ્વચ્છ.	Spell (સ્પેલ) જોડણી કરવા.
Window (વિન્ડો) ખાતી.	Chalk (ચૉક) ચાક.
To let in (ટુ લેટ ઇન)	Coppy books (કૉપી
અંદર આવવા દેવાને.	બુક્સ) કૉપીઓ.
Air (એર) હવા.	Pencil : પેન્સિલ) શીસાપેન.
Wind (વિન્ડ) પવન.	Ink (ઇન્ક) સાહી
Blows (બ્લોઝ) ડું કે છે;	Sums (સમ્સ) દાખલા.
વાય છે.	Mistress (મિસ્ટ્રેસ) મહેતી છ.

Wash (વૉશ) ધુવેછે	Thread (થ્રેડ) દોરે.
Comb (કોમ્) હેાળવું.	Scissors (સિઝર્સ) કાતરો.
Hair (હૅર્) વાળ.	Clever (ક્લેવર્) હોંશીઆર.
Fingers (ફિન્ગર્સ) આંગળીઓ.	Learning (લર્નિંગ) શીક્ષણ; વિદ્યા.
To sew (ટુ સો) સીવવાને	Better (બેટર્) વધારે
Baskets (બાસ્કેટ્સ) ટોપલીઓ.	સારી.
Pins (પિન્સ) ટાંચણીઓ.	Silver (સિલ્વર્) રૂપું.
	Gold (ગોલ્ડ) સોનું.

PHRASES.

To let in the air--હવાને અંદર આવવા દેવાને. As were--જેમ અમને કહેવામાં આવ્યું તેમ.

પાઠ ૧૪ માં છોકરીઓની નિશાળ.

જેવો ઘંટ વાગે છે કે નાની છોકરીઓ નિશાળમાં ફરતી આવેછે. તેમાંની દરેક તેની ચોપડીઓ રાખવાને તેની સાથે પાકીટ લાવેછે. દરેક વર્ગને હવા અંદર આવવા દેવાને ખરીયાળો એક સુંદર સ્વચ્છ ઓરડો હોય છે. જો પવન ધણે મખત વાયછે તો ખારી બંધ કરવામાં આવે છે. છોકરીઓ બધી બાંકડા ઉપર બેસે છે, પણ જ્યારે વાંચવાનો વખત થાય છે ત્યારે ઉભી થાય છે. શિક્ષક ખુરશીનાં બેસે છે અને છોકરીઓને વાંચતી સાંભળે છે. તે તે મને ધોમથી અને મંભાળથી વાંચાને કહે છે. તે બધા કહણ શબ્દોની તેમનીપાસે જોડણી કરાવે છે કેટલાક કહણ શબ્દો તે આકર્ષા કાળા પાટીએ ઉપર લખે છે. છોકરીઓ પાસે કોપીઓ હોય છે કે જેમાં તેઓ પેન્સીલ અથવા પેન અથવા તો સાહીથી લખેછે, અને પથર પાટીઓ કે જેના ઉપર લખે છે અને દાખલા કરે છે તે હોય છે. બધી નીચાળોમાં મહેતીજી હોય છે અને માસ્તર હોતા નથી, શીક્ષક જે કામ કરે છે.

તેજ કામ મહેતીજી કરે છે. છોકરીઓ નીરાળે આવે છે તે પહેલાં તેઓ તેમના હાથ ધુવેછે અને તેમના વાળ હાળે છે. તેમના હાથ અને આંગળીઓ કેવી સ્વચ્છ છે તે જુઓ. નિરાળમાં છોકરીઓ સીવતાં શીખેછે. તેઓ પાસે કંડીઆ હોય છે કે જેમાં તેઓ તેમનું સાધન, તેમનું કપડું, હાંકણીઓ, સોષા, દોસ અને અને કાતર રાખે છે.

સ્વચ્છ હાથ અને ચહેરાઓ સાથે અને અમારી રહેઠાણે જઈશું, અને ઘેર અને નિશાળમાં જેમ અમને કહેવામાં આવશે તેમ કરીશું, અને તેથી કરીને અમે હમેશાં સુખી અને હાંશીઆર થઈશું, કારણ કે શિક્ષણ રૂપા અથવા સોના કરતાં વધારે મારું છે.

Lesson 15. પાઠ ૧૫ મો.

YESTERDAY, TO-DAY, TO-MORROW.

Am going (એમ્ ગોઇંગ) જઈ જઈ	At what o'clock (એટ વૉટ ઓ ક્લૉક) કેલાવાયે.
Went (વેન્ડ) ગયા.	Did wake (ડિડ વેક) જાગ્યા.
Shall go (શૉલ્ ગો , જઈશું)	Lazy (લેઇઝી) આળસુ.
Did (ડિડ) કર્યું.	Day light (ડે માઇટ)
Does (ડુઝ) કરેછે.	દિવસનું અજવાળું
Is coming (ઇઝ કમિંગ) આવેછે.	Still (સ્ટિલ) હજુપણ.
Came (કેમ્) આવ્યો.	To rise (ટુ રાઇઝ) ઉઠવાને.
Month (મન્થ) મહીનો.	Would be (વુડ બી) થાય.
Now and then (નાઉ એન્ડ થેન્) વારંવાર.	Thrive (થ્રાઇવ) આબાદ થવું.

PHRASES.

It would be still better—હજીપણ વધારે સારું થાય. When I get to be a big boy—જ્યારે હું મોટો છોકરો થાઉં ત્યારે.

પાઠ ૧૫ મો. ગઈ કાલે; આજે; આવતી કાલે.

ત્યાં આજે હું જાઉં છું. હું ત્યાં ગઈ કાલે ગયો. હું ત્યાં આવતી કાલે જઈશ. હું ત્યાં દર અઠવાડીએ જાઉં છું. તે હમણા તે કરે છે. તેણે તે ગઈ કાલે કર્યું. તે આવતે વરસે તે કરશે. તે દરરોજ તે કરે છે. તે આ અઠવાડીએ અહીંઆં આવે છે. તે અહીંઆં ગયે મહીને આવી. તે અહીંઆં બીજે વરસે આવશે. તે અહીંઆં વારંવાર આવે છે.

તમે કેટલા વાગે આ સવારે જાગ્યા ? હું નવ વાગે ઉઠ્યો. શું ! તમે નવ વાગ્યા સુધી ઉઠ્યાં નહીં ! તમે ઘણા આળસુ છોકરા હોવા જોઈએ. તમારે દીવમનું અજવાળું થયે ઉઠવું જોઈએ. આવતી કાલે હું છ વાગે ઉઠીશ. તે ૫૩ છે, પણ પાંચ વાગે ઉઠવું તે હજીપણ વધારે સારું થાય. તમારી પાસે ઘડી આજ છે ? ના, પણ અમારા ઘરમાં ઓશીસ ઘડીઆજ છે. જ્યારે હું મોટો છોકરો થઈશ ત્યારે બાપા મને ઘડીઆજ ખરીદી આપશે. જેઓ એ આપ્યાદ યવું હોય તેઓએ પાંચ વાગે ઉઠવું જોઈએ.

Lesson 16. પાઠ ૧૬ મો.

ONE AND MORE THAN ONE.

Bird (બર્ડ) પક્ષી	Wife (વાઈફ) પરણીયતસ્ત્રી.
Leaf (લીફ) પાંદડું	Woman (વુમન) સ્ત્રી.
Knife (નાઈફ) છરી.	Women (વીમેન) સ્ત્રીઓ.

Eye (આઈ) આંખ
Egg (એગ્) ઇંડુ.
Foot (ફૂટ) પગ.
Feet (ફીટ) પગો

Branch (બ્રૅન્ચ) ડાળી.
Lady (લેડી) સ્ત્રી.
Baby (બેબી) બાળક.

પાઠ ૧૬ મો

એક અને એક કરતા વધારે.

આપણે કહીએ છીએ એક પક્ષી, બે પક્ષીઓ, ઘણાં પક્ષીઓ.
એક ઝાડ. બે ઝાડ. ઘણાં ઝાડ. એક પાંદડું, બે પાંદડાં, ઘણાં
પાંદડાં. એક છરી, ઘણી છરી, એક સ્ત્રી, ઘણી સ્ત્રીઓ. એક
આંખ, ઘણી આંખો. એક પેટી, ઘણી પેટીઓ. એક ઇંડુ,
ઘણાં ઇંડા. એક ઘર, ઘણાં ઘર. એક પગ, ઘણા પગ. એક
ડાળી, ઘણાં ડાળીઓ. એક ઘડીઆળ, ઘણાં ઘડીઆળ. એક
બાળક, ઘણાં બાળક.

Lesson 17. પાઠ ૧૭ મો.

GRAND FATHER.

Grand father (ગ્રૅન્ડ ફાધર) દાદો.	Leave (લીવ) મુકવું; છોડવું.
Poor (પૂર્) ગરીબ	Alone (ઍલોન્) એકલો.
Both (બોથ) બન્ને.	Gardener (ગાર્ડનર) માળી.
Are dead (આર ડેડ) મરી ગયેલા છે.	Village (વિલેજ) ગામડું.
But (બટ) સિવાય.	Little (લિટલ) થોડો.
Child (ચાઇલ્ડ) છોકરું.	Took (ટૂક) લીધો.
Grand son (ગ્રૅન્ડ સન્) પૌત્ર.	Light (લાઇટ) સળગાવવું.
	Fire (ફાયર) દેવતા.

Cook (કૂક) રાંધવું.	લાઇ ડાઉન (સૂઈ) જશે.
Rice (રાઇસ) ચોખ્ખા.	Mat (મેટ) ચટાઈ.
Will lie down (વિન)	Sleep (સ્લીપ) ઉંઘવું.

PHRASES.

While he is at work—જ્યારે તે કામે હોય છે.
When they get home—જ્યારે તે ઘેર પહોંચે છે ત્યારે.

પાઠ ૧૭ મો. દાદા.

આ ગરીબ નાના છોકરાને બાપ અને મા નથી. તેની મા અને બાપ બન્ને મરી ગયેલા છે. તેને તેની સંભાળ લેવાને તેના દાદા સિવાય કોઈ નથી. તે ઘરડા ડોસાને સ્ત્રી અને છોકરું નથી. તેને ફક્ત તેનો નાનો પૌત્ર છે, કે જે ચાર વરસની ઉંમરનો છે. તે છોકરાને ઘેર એકસો મુકીજતો નથી. કોઈ તેની સંભાળ લે નહીં. તેથી તે તેની સાથે તેના કામ ઉપર લઈ જાય છે. તે માળી છે. તે આખો લાંબો દીવસ બાગમાં સંખત કામ કરે છે. સાંજે તે ત્રણ માઈલ દુર ગામડે ઘેર જાય છે. જ્યારે તે કામે હોય છે ત્યારે તેનો પૌત્ર બાગમાં આમતેમ રમે છે. જ્યારે તેઓ આજે ઘેર આવ્યા ત્યારે છોકરો થોડે રુતે આવ્યો. ત્યાર પછી તેણે કહ્યું, “ દાદા, હું થાકી ગયો છું, હું કંઈપણ વધારે આવી શકતો નથી. ” ત્યારપછી તે ગરીબ ઘરડો માણસ થોડો અને તેના ખબા ઉપર તેના પૌત્રને લીધો. ચીત્રમાં તમે તેને ઘેર તેને લઈ જતો જુઓ છો. તે સાઠ વરસની ઉંમરનો છે. તેના અહેસા ઉપરના વાળ થોળા છે. તે થોડો જોરાવર નથી પણ તે હજીપણ તેના પૌત્રને લઈ જઈ શકે છે. જ્યારે તેના ઘેર પૂરું થયું ત્યારે તે દેવતા સળગાવશે અને તે બન્નેને મટિ ખાવાને કુટલાક ચોખ્ખા રાંધશે. ત્યારપછી તે અને તેનો દાદો ચટાઈ ઉપર સૂઈ જશે. તેઓ સવાર સુધી ઉંઘશે.

Lesson 18. પાઠ ૧૮ મો.

MONTHS OF THE YEAR.

Year (ઈયર) વરસ.	ઓક્ટોબર.
January (જાન્યુઆરી) જાન્યુઆરી.	November (નવેમ્બર્) નવેમ્બર.
February (ફેબ્રુઆરી) ફેબ્રુઆરી.	December (ડીસેમ્બર્) ડીસેમ્બર.
March (માર્ચ) માર્ચ.	Thirty (થર્ટી) ત્રીસ.
April (એપ્રિલ) એપ્રિલ.	Twenty-eight (ટવેન્ટી એઇટ) અઠ્ઠાવીસ.
May (મે) મે.	Thirty-one (થર્ટી-વન) એકત્રીસ.
June (જુન) જુન.	Once (વન્) એક વખત.
July (જુલાઈ) જુલાઈ.	Leap-year (લીપ- ઈયર) જે વરસમાં ફેબ્રુ- આરી મહીનાના ૨૯ દી- વસ હોય છે તે વરસ.
August (ઑગસ્ટ) ઑગસ્ટ.	
September (સપ્ટેમ્બર્) સપ્ટેમ્બર.	
October (ઑક્ટોબર્)	

PHRASES.

Once in four - ચાર વરસે એક વખત.

પાઠ ૧૮ મો. વરસના મહીના:

વરસના બાર મહીના હોય છે. તેઓ જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરી, માર્ચ, એપ્રિલ, મે, જુન, જુલાઈ, ઑગસ્ટ, સપ્ટેમ્બર, ઑક્ટોબર, નવેમ્બર અને ડીસેમ્બર છે.

સપ્ટેમ્બર, એપ્રિલ, જુન અને નવેમ્બર મહીનાના ત્રીસ દીવસ હોય છે. ફેબ્રુઆરી અકેલાને અઠ્ઠાવીસ દહાડા હોય છે. બીજા

બધા મહીનાને એકત્રીય દહાડા હોય છે. પણ ચાર વરસે એક વખત આવતા લીપ હપરમાં ફેબ્રુઆરીને એક દીવસ વધારે હોય છે.

Lesson 19. પાઠ ૧૯ મો.

THE PLAY-GROUND.

Play-ground (પ્લે ગ્રા- ઉન્ડ) રમવાનું મેદાન.	In front (ઈન્ ફ્રન્ટ) અગાડી.
Do come (ડુ કમ) આ- વજ; આલજ.	Are jumping (જમ્પિંગ) કુદેછે.
Nothing (નથિંગ) કંઈ નહિ.	Nana (નાના) નામ છે.
Most of them (મોસ્ટ ઓફ થેમ) તેમાંના ઘણાં અસા.	Long jump (લૉન્ગ જમ્પ) લાંબો કુદકો.
Tops (ટૉપ્સ) ભમરડા.	Stick (સ્ટિક) લાકડી.
Is spinning (ઇઝ સ્પિન્- નિંગ) ફરે છે.	String (સ્ટ્રિન્ગ) દોરી.
Belongs (બીલૉન્ગ્સ) ને લાયુ પડે છે; નો છે.	Between (બીટ્વીન) વચ્ચે.
Ramoo (રામૂ) નામ છે.	Posts (પોસ્ટ્સ) થાંભલા.
Rangoo (રૅન્ગૂ) નામ છે.	Far (ફાર) દૂર.
Keshu (કેશુ) નામ છે.	Feet (ફીટ) ફીટ.
Is catching (ઇઝ કૅચિંગ) પકડે છે.	Back (બૅક) પાછા.
	May stay (મે સ્ટે) રહેા.
	Gets dark (ગેટ્સ ડાર્ક) અંધારું થાય છે.

PHRASES.

I have nonthing to do just now—હમણા મારે કંઈ કરવાનું નથી. The ball belongs to Ramu's—

દડો ગમુનો છે. Before it gets dark—અંધારં થાય તે પહેલાં.

પાટ ૧૯ મો. રમવાનું મેદાન.

બાપ—ગોપાલ, તમે ક્યાં જાઓ છો ? ગોપાલ—બાપા, હું રમવાના મેદાને જઈશું. મારી સાથે ચાલો, ચાલોજ, અને હું તે તમને બતાવીશ. બાપ—ઠીક ભાઈ. હમણાં મારે કંઈકરવાનું નથી. હું તમારી સાથે આવું. ગોપાલ—અરે ! બાપા હું તમારો આમાર માનું છું. એકદમ ચાલો આવણે જઈએ બાપ—તે પ્રમાણે આ તમારં રમવાનું મેદાન છે. છે ને ? કેવી સુંદર જગ્યા છે ! કેટલા છોકરા છે ? તેઓ કાણ છે, અને શું રમે છે તે તમે મને કહેશો ? ગોપાલ—હું તેમાંના ઘણા ખરાને ઓળખું છું. જે છોકરા ભમરડા રમે છે. તેઓ મારા વર્ગમાં છે. તેઓનાં નામ કેસુ અને ગાંડુ છે. કેસુ તેના ભમરડા ફેરવે છે. ગાંડુ તેના હાથમાં તેના ભમરડા લઈને નજીક ઉભા છે. બાપ—દડા રમતા પેલા છોકરા કાણ છે ? ગોપાલ—તેઓ રામ અને રંગૂ છે. દડા રામુનો છે તેના બાપે તે તેને ગઈ અઢવાડીએ આપ્યો. તે તેને ફેંકે છે અને રામ તે પકડે છે. બાપ—અગાડી પેલા છોકરા શું કરે છે ? ગોપાલ—તેઓ કુદે છે. જે છોકરા કુદે છે તેનું નામ નાના છે. બીજા કાણ છે તે હું જાણતો નથી. નાના ઘણી ઉતાવળથી દાડી રાકે છે. તે વળી ઘણી સારી રીતે કુદી શકે છે. તે હવે લાંબો કુદે છે કુદે છે. કેટલી વખત તેઓ ઉંચો કુદે છે કુદે. બાપ—ઉંચો કુદે છે તે શું છે ? ગોપાલ—તેઓ જે થાંભલા પર ચેલાકડી અથવા દોરી મુકે છે. ત્યારપછી છોકરો દોડે છે, અને તે ઉપર થઈને કુદવાને યત્ન કરે છે. બાપ—ગોપાલ તમે કેટલા દુર અને કેટલા ઉંચા કુદી શકો ? ગોપાલ—હું છ શીટ દુર અને ત્રણ શીટ ઉંચે કુદી શકું છું. બાપ—તે ઘણું સારું છે. હવે મારે પાછા ઘેર જવું જોઈએ તમે રહો અને રમો. તમે ક્યાં છો તે હું માને કહીશ. પણ મોડું કરતા નહીં. અંધારં થાય તે પહેલાં પાછા આવજો

Lesson 20. પાઠ ૨૦ મો.

TRY AGAIN.

Again (અગેઇન્) ફરીથી.	Replied (રીપ્લાઇડ) જવાબ આપ્યો.
Eight (એઇટ) આઠ.	Seat (સીટ) બેઠક.
Very often (વેરી ઓફ્ટન) વારે વારે ઘડીએ.	Added (એડેડ) ઉમેર્યા.
Last (લાસ્ટ) છેલ્લો.	Carefully (કેર ફુલી) સંભાળથી.
To add up (ટુ એડ અપ) ઉમેરવાને.	Keep on (કીપ ઓન) ચાલુ રાખવું.
Did (ડિડ) કર્યો.	Will (વિલ) મરજી.
Brought (બ્રૉટ) લાવ્યા.	Until (અન્ટિલ) જ્યાં સુધી-ત્યાંસુધી.
Answers (એન્સર્સ) જવાબ.	End (એન્ડ) છેડો.
Showed (શોડ) બતાવ્યા.	Plain (પ્લેઇન) સાફ; ખુલ્લું.
Right (રાઇટ) ખરા.	Give in (ગિવ ઇન) છોડી દેવું. મુકી દેવું.
Wrong (રૉંગ) ખોટો.	Begin (બીગિન) શરૂ કરવું.
Rub out (રબ આઉટ) ભૂંસીનાખ.	Try (ટ્રાઇ) યત્ન.
Sat down (સૅટ ડાઉન) બેઠો.	By and by (બાય્ એન્ડ બાય) હળવે હળવે.
Have done (હેવ ડન) કર્યો છે.	You'll get it right (યુલ્ ગેટ ઇટ રાઇટ) તમે સાચે રસ્તે પહોંચશો.
Work (વર્ક) કામ કરવું.	
Once more (વન્સ મોર) એક વખત ફરીથી.	
Use (યુઝ) ઉપયોગ.	

PHRASES.

What is the use ? રાા કામનું છે ? Keep on crying—ક્રોધીય કરવાનું બરે રાખો.

પાઠ ૨૦ મેા. ફરીથી યત્ન કરો.

એક વખતે રામૂ નામનો એક નાનો છોકરો હતો. તે આઠ વરસની ઉમ્મરનો હતો અને તે દરરોજ નીશાળે જતો હતો. રામૂ હોંશીઆર છોકરો ન હોતો. તે વારે ધડીએ તેના વર્ગમાં છેલ્લા રહેતો હતો. તે સારી રીતે વાંચી શકતો હતો પણ તે તેના પાઠી ઉપર દાખલા ગણી શકતો ન હતો. એક દિવસે શિક્ષકે છોકરાઓને દાખલો ગણવાને આપ્યો. તેઓને સંખ્યાની પાંચ રકમો ઉમેરવાની હતી. તરતજ બીજા બધા છોકરાઓએ તે દાખલો કર્યો. તેઓ તેઓની પાઠીઓ શિક્ષક પાસે બાળ્યા. અને તેને જવાબો બતાવ્યા. તેઓ બધા ખરા હતા. રામા વળી તેની પાઠી બાળ્યો. પણ તેનો જવાબ તદ્દન ખોટો હતો. શિક્ષકે કહ્યું, “ તમારી જગ્યાએ પાછા જાઓ. ” તમારો જવાબ ભુશી નાઓ, અને ફરીથી સંખ્યા ઉમેરો. ” રામા પાછો ગયો, તેની જગ્યાએ બેઠો, અને સંખ્યા ઉમેરી. તેણે કહ્યું, “ મેં કર્યો છે. ” શિક્ષકે કહ્યું, “ અહીંઆં આવ અને મને તમારી પાઠી બતાવો. ” શિક્ષકે પાઠી તરફ જોયું. તેણે કહ્યું, “ આ ફરીથી ખોટો છે. એક વખત ફરીથી દાખલો ગણો. ” રામાએ કહ્યું, “ શું કામ ? હું તે કરી શકતો નથી, તે ધણેજ અઘરું છે. ” શિક્ષકે જવાબ આપ્યો, “ ના, બીજા બધા છોકરાઓએ તે કર્યો છે, તે ધણો અઘરો નથી રામા, ફરીથી યત્ન કરો ” રામા તેની જગ્યાએ પાછો ગયો. તેણે ધીમેથી અને સંભાળથી સંખ્યા ઉમેરી. ત્યારપછી તેણે પાઠી શિક્ષકને બતાવી. શિક્ષકે કહ્યું, “ આ વખતે જવાબ ખરો છે. શાબાશ. રામા ! જ્ઞેતે મે કોઈપણ બીજા પહેલી વખત ન કરી શકે તો ફરીથી યત્ન કરજે.

જ્યાં સુધી તમે તે કરો ત્યાં સુધી તે કરવાનું જરૂર રાખજો. “ હું કરી શકતો નથી. ” તેમ તમે કદી કહેતા નહી. ” કહેજો કે, “ હું કરીશ. ”

મરજી થી કરો—જ્યાં સુધી તમે છોડો જુઓ ત્યાં સુધી તમે સખત કામ કરો. જ્યાં સુધી બધું સાફ થાય ત્યાં સુધી ફરીને ફરીથી કરો. કદી મૂકી દેતા નહી. એક વખત ફરીથી રાફ કરો. તમારા બધા જગરથી એક વખત ફરીથી થત કરો, અને આરતે આરતે તમે સાચે રસ્તે પહોંચશો.

૧૧ ૧૧ ૧૧

Lesson 21. પાઠ ૨૧ મો.

THE HOUSE THAT RAMA BUILT.

Built (બિલ્ડ) બાંધ્યું.	Crow (ક્રો) કાગડો.
That (થેટ) જે.	Pecked (પેક્ડ) ચાંચ-મારી.
Cat (કેટ) ખીલાડી.	Kite (કાઇટ) સમડી.
Bit (બિટ) કરડી.	Chased (ચેઇસ્ડ) શીકાર કર્યો.
Lived (લિવ્ડ) રહેતો હતો.	
Dog (ડૉગ) કુતરો.	

PHRASES.

This is the house—ઘર આ રહ્યું.

પાઠ ૨૧ મો. જે ઘર રામાએ બાંધ્યું તે.

જે ઘર, રામાએ બાંધ્યું તે આ રહ્યું. જે ઘર રામાએ બાંધ્યું તે ઘરમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે આ રહ્યો. જે ઘર રામાએ બાંધ્યું હતું તે ઘરમાં જે છોકરો રહેતો હતો તે છોકરાને જે ખીલાડી કરડી તે આ રહી. જે છોકરો, જે ઘર રામાએ બાંધ્યું હતું તે ઘરમાં રહેતો હતો તે છોકરાને જે ખિલાડી કરડી તે ખિલાડીને જે કુતરો ખડકી તે આ રહ્યો.

જે છોકરો, જે ઘર રામાએ બાંધ્યું તેમાં રહેતો હતો તે છોકરાને જે બિલાડી કરડીતે બિલાડીને જે કુતરે પકડી તે કુતરાને જે કાગડે ચાંચ મારી તે આ રહ્યો. જે છોકરો જે ઘર રામાએ બાંધ્યું તેમાં રહેતો હતો તે છોકરાને જે બિલાડી કરડી તે બિલાડીને જે કુતરે પકડી તે કુતરાને જે કાગડે ચાંચ મારી તે કાગડાનો જે ચમડીએ શીકાર કર્યો તે ચમડી આ રહી.

Lesson 22. પાઠ ૨૨ મો.

TELL THE TRUTH.

Truth (ટ્રુથ) સાચું.

Tell the truth (ટેલ્ ધી ટ્રુથ) સાચું બોલો.

Children (ચિલ્ડ્રન્) છોકરાં

Venketa (વેન્કટ) નામ છે

Kamala (કમલા) નામ છે

Looking glass (લૂકિંગ્ ગ્લાસ) તસ્તો; દર્પણ.

Pushed (પુશ્ડ) ધક્કો માર્યો.

Against (અગેઇનસ્ટ) સામે.

Glass (ગ્લાસ , કાચ.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

Broke (બ્રોક) ભાંગી ગયો.

Began (બી ગેન્) માંડ્યું.

To cry (ટુ ક્રાઈ) રડવાને.

Is broken (ઇઝ બ્રોકન્) ભાંગેલો છે.

Mean (મીન્) ધારવું.

Fault (ફોલ્ટ) વાંક.

Finds out (ફાઇન્ડ્ઝ આઉટ) ને માલુમ પડ્યો.

Get angry (ગેટ એંગ્રી) ગુસ્સે થવું.

Hide (હાઇડ) છુપાવવું.

Sorry (સૉરી) દીક્ષગીર.

Perhaps (પ્રેહ્સ) કદાચ.

Afraid (અફ્રેડ) બીનેલો.

I am afraid (આઈ અમ્ અફ્રેડ) મને બીક લાગે છે.

Were speaking (હેવેર સ્પીકિંગ્) બોલતા હતા.

Chair (ચેર) ખુરશી.

Stood (સ્ટૂડ) ઉભા રહ્યા.	ભરવાને.
Quietly (ક્વાયટલી) ચૂપ- કાથી.	Burst into tears (બર્સ્ટ ઇન્ટુ દી અર્મ્સ) દડદડ
Downwards (ડાઉન વર્ડ્સ) નીચે.	આંસુ પાડવા લાગ્યો.
Matter (મૅટર) ચીજ; અનાવ.	Has hurt (હૅર્ટ હર્ટ) ઈજા કરીછે.
To sob (ટુ સૉબ) ડુસકાં	Do not be afraid (ડુ નોટ બી અફ્રેડ) બીતા નહી.

PPRASES.

I did not mean to push you—મેં તમને ધક્કો મારવાનું ઇચ્છ્યું ન હતું. Some time or other કોઈને કોઈ વખતે. You had better tell your father—તમે તમારા બાપને કહો તો વધારે સારું. Some thing was the matter કંઈક અનાવ અન્યો છે. What is the matter ? શું અનાવ અન્યો છે ?

પાઠ ૨૨ મો. સાચું બોલો.

વેંકટ અને કમલા નામે બે છોકરાં હતાં. એક દીવસે તેઓ ધરના અગાડીના ખારણામાં રમતા હતાં. મેજ ઉપર તડતો હતો અને તેઓએ જોયો નહી. જોવા તેઓ રમતા હતા તેવા વેંકટ મેજ સામે કમલાને ધક્કો માર્યો. તડતો જમીન ઉપર પડ્યો અને બાગી ગયો. બન્ને છોકરાં રડવા મંડ્યા. કમલા—“ ભાઈ શામાટે તમે મને ધક્કો માર્યો ? જુઓ ! કાચ ભાગેલો છે. ” વેંકટ—તમને ધક્કો મારવાને મેં ઇચ્છ્યું ન હતું. હવે આપણે શું કરીશું ? બધો તમારો વાંક છે. કમલા આપણે બન્ને રમતાં હતાં. મારો વાંક છે એમ તમે કેમ કહો છો ? તમારો પણ વાંક છે પણ આપણે શું કરીશું ? વેંકટ—જે બાપા જાણશે તો બુદ્ધિ થશે. આપણે તેને કંઈક સંતાડી શું ? કમલા—ના ! ના ! કોઈને કોઈ

વખતે તે જણાઈ જશે. આપણે બાપાને જણાવીએ અને કહીએ કે અમે દીલગીર છીએ તો વધારે સારું થાય. કદાચ ત્યારપછી તે એટલા બધા ગુસ્સે થશે નહિ. વેંકટ—તે ગુસ્સે થાય તેની મને ખીક લાગે છે. માને કહીએ તો વધારે સારું, નહીં ? કદાચ તે બાપાને ગુસ્સે નહીં થવાને કહેશે. જેવા તેઓ ખોલતા હતા તેવા તેમની મા ઓરડામાં આવી. તેણી થાકી ગઈ હતી અને ખુરશી ઉપર ખેંઠી. છોકરાં તેની પાસે ગયાં અને તેની પાસે શાંતિ થી નીચે જોતાં ઉભાં રહ્યાં. માએ જ્યુ' કે કંઈક કંઈક મન્યું છે. તેણીએ કહ્યું “ શા માટે તમે એટલા બધા શાંત ઉભા છો ? તમે કંઈ ખગખ કર્યું છે ? ” કમલા ત્યારપછી હસકાં બાપા લાગી અને વેંકટ દડદડ આંસુ પાડવા લાગ્યો. ત્યારપછી માએ કહ્યું “ છોકરાં, તમે કેમ રડો છો ? કોઈએ તમને ઈજા કરી છે ? શું થયું છે ? રડશો નહીં. ” કમલા—મા અમે રમતાં હતાં, અને અમારાથી તકતાને ધડકે લાગ્યો અને તે ભાગી ગયો. અમે ઘણા દીલગીર છીએ, અને અમને ખીક લાગે છે કે બાપા અમારી જોડે ગુસ્સે થશે. મા—એમ છે કે ? તમે તકતા ભાગ્યો તેથી હું દીલગીર છું પણ તમે મને સાચું કહ્યું તે માટે હું ઘણી ખુશી છું. ખીતા નહીં. હું તમારા બાપાને કહીશ. તે તમારી જોડે ગુસ્સે થશે નહીં, કારણ કે તમે સાચું બોલ્યા છો.

Lesson 23. પાઠ ૨૩ માં.

THE BOAT.

Boat (બોટ) હાડી.

Deep (ડીપ) ઢાંડી.

River (રિવર) નદી.

Water (વોટર) પાણી.

Cloae boy (ક્લોઝ બોય)

નજીક.

Bridge (બ્રિજ) પુલ.

Across (અક્રોસ) આરપાર.

Underneath (અન્ડર, નીચે) નીચે.

Sides (સાઇડ્સ) બાજુ.	What for (બૉડ ફૉર)
Banks (બેન્ક્સ) કીનારા.	શાને માટે.
Run to (રન ટુ) વહે છે.	Has set (હૅસ સેટ) આ
As if (ઍઝ ઇફ) જાણે છે.	થાયો છે.
Flow (ફ્લો) વહે છે.	Ladder (લૅડર) નીસરણી.
Over (ઓવર) ઉપર થઈને.	Steps (સ્ટેપ્સ) પગ થીઆં.
Sea (સી) દરીઆ.	Top step (ટૉપ સ્ટેપ)
At last (ઍટ લાસ્ટ) છેવટે.	મથાળાનું પગથીઈ.
Falls (ફોલ્સ) પડે છે.	Poles (પોલ્સ) ડંડિકા.
Clouds (ક્લાઉડ્સ) વાદળાં.	Boatman (બોટમેન)
Tied (ટાઇડ) બાંધેલી.	હોડીવાળો.
Nearer (નીઅરર) વધારે	Dark (ડાર્ક) કાળી.
પાસેના.	Shallow (શૉલો) પડછાયો.
Made of (મેઇડ ઓફ)	Up side (અપ સાઇડ)
બનાવેલું.	ઉંધી વળેલી.
Wood (વુડ) લાકડું.	Far away (ફાર અવે)
Floats (ફ્લોટ્સ) તરે છે.	ધણે દૂર.
	Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.

PHRASES.

That goes quite across—જે છેક એક પારથી બીજે
પાર જાય છે. What are they for—તેઓ શામાટે છે ?
What makes that boat go ? શાથી હોડી ચાલે છે ?

પાઠ ૨૩ માં. હોડી.

આ પાણીથી ભરપૂર ઉંડી નદી છે. આપણે પગથી તેની
આરપાર જઈ શકીએ નહીં. પણ નજીક એક પૂલ છે કે જે તદ્દન
એક પારથી બીજે પાર સુધી છે. તમે પૂલની ઉપર થઈને જાણે કે
તે એક રસ્તો હોય તેમ નદી ઉપર થઈને ચાલી શકો. તેના ઉપર

તમે આમતેમ ઢોડનાં હમણાં કેટલાંક માણસોને જોશો. નદી પૂસની નીચે થઇને વહે છે. નદીની બે બાજુઓ કીનારા કહી શકાય છે. પાણી કીનારા વચ્ચે વહે છે. નદી ક્યાં વહે છે ? બધી નદીઓ જમીન ઉપર થઇને વહે છે અને છેવટે દરીઆમાં મળે છે. નદીનું બધું પાણી ક્યાંથી આવે છે ? તે વાદળોમાંથી જમીન ઉપર પડે છે અને નદીમાં વહે છે. ઘણા નજીકના કીનારા પાસે બાંધેલી પેલી હોડી કેવી સુંદર અને મોટી છે ! તે લોકડાનું બનાવેલું નાનું ઘર છે, અને તે પાણી ઉપર તરે છે. તેને અંદરની બાજુએ બારીઓ અને બારણાવાળા ઓરડા છે. ચાર બારીએ ઉઘાડી છે અને સાત વાસેલી છે. બારણું ઉઘાડું છે. હોડીને મથાળે હું બે ખુરશીઓ જોઉં છું. તે શાને માટે છે. જ્યારે સાંજે સુર્ય આથમે છે અને ઠંડી હવા વાય છે ત્યારે હોડીમાંના ગૃહસ્થોને બેસવા માટે તેઓ છે. તમે ટુંકી નીસરણીથી મથાળે પહોંચી શકો. તેને ત્રણ પગથીઓ છે. એક માણસ મથાળાના પગથીએ બેસે છે. હોડી દોરડાથી કીનારે બાંધવામાં આવે છે. પાણીમાં થઇને હોડી કેવી રીતે ચાલે છે ? માણસો વાંસડાથી તે અગાડી ધકેલે છે. હોડીવાળો તેના હાથમાં વાંસડા લઇને હવે હોડીને મથાળે હભો છે. હોડી નીચે પાણીમાં પેલી કાળી ચીજ શું છે ? તે હોડીને પડછાયો છે. તે ઉંધી વળી ગયેલી બીજી હોડી જેવો દેખાય છે. બીજા કીનારાની નજીક દૂર આવી જોવી હોડી હું જોઉં છું. વરસાદ નદીઓને ભરે છે. નદીઓ દરીઆમાં વહે છે.

Lesson 24. પાઠ ૨૪ મો.

TIME PAST AND PRESENT.

Past (પાસ્ટ) પસાર થઈ ગયેલો.	Am (એમ) છું.
	Was (વૉઝ) હતો.
Present (પ્રેઝન્ટ) ચાલતો.	Gave (ગેવ) આપ્યું.

Had (હૅડ) નીપાસે હતું.
 Went (વેન્ડ) ગયો.
 - eard (હૅર્ડ) સાંભળ્યું.
 Got (ગૅટ) મેળવ્યું.
 Does (ડૅઝ) કરેછે.
 Has (હૅઝ) નીપાસે છે.
 Came (કેમ) આવ્યો.
 Wake (વેક) જાગવું.
 Sat (સૅટ) બેઠો.

Bring (બ્રિંગ) લાવવું.
 Bought (બૅટ) ખરીદ્યું.
 Eat (ઇટ) ખાવું.
 Ate (એટ) ખાયું.
 Saw (સો) જોયું.
 Slept (સ્લેપ્ટ) ઉઢ્યો.
 Drank (ડ્રૅન્ક) પીયું.
 Drink (ડ્રિન્ક) પીવું.

પાઠ ૨૪ મો. વર્તમાન અને ભૂતકાળ.

હું કહું છું; મેં કહ્યું. હું કરું છું; મેં કર્યું. હું છું; હું હતો. હું આપું છું; મેં આપ્યું. હું કહું છું; મેં કહ્યું. મારી પાસે છે; મારી પાસે હતું. હું જાઉં છું; હું ગયો. હું સાંભળું છું; મેં સાંભળ્યું. હું મેળવું છું; મેં મેળવ્યું. તે કહે છે; તેણે કહ્યું. તે કરે છે; તેણે કર્યું. તે છે; તે હતો. તે આપે છે; તેણે આપ્યું. તે કહે છે; તેણે કહ્યું. તેની પાસે છે; તેની પાસે હતું. તે જાય છે; તે ગયો. તે સાંભળે છે; તેણે સાંભળ્યું. તે મેળવે છે; તેણે મેળવ્યું. હું આવું છું; હું આવ્યો. હું જાગું છું; હું જાગ્યો. હું ખસું છું; હું ખેડો. હું લાવું છું; હું લાવ્યો. હું ખરીદું છું; મેં ખરીદ્યું. હું પીઉં છું. મેં પીયું. હું ખાઉં છું; મેં ખાયું. હું જોઉં છું. મેં જોયું. હું ઉઢું છું. હું ઉઢ્યો. તે આવે છે; તે આવ્યો. તે જાય છે; તે જાયો. તે બેસે છે; તે બેઠો. તે લાવે છે; તે લાવ્યો. તે ખરીદે છે; તેણે ખરીદ્યું. તે પીવે છે; તેણે પીયું. તે જીઆ છે; તેણે જીયું. તે ઉઢે છે. તે ઉઢ્યો.

Lesson 25. પાઠ ૨૫ એ.

THE STARS.

Bright (બ્રાઈટ) પ્રકાશીત.	Day-time (ડે-ટાઈમ)
Shine (શાઇન્) ચમકે છે.	દિવસના વખતમાં.
So many (સો મેની)	Wonder (વન્ડર) અજાયબનામું છું.
એટલા બધા.	Above (એબવ) ઉપર.
Seem (સીમ) દેખાય છે.	World (વર્લ્ડ) દુનીઆ,
Twinkle (ટિવન્ક્લ) ચમકે છે; ઝળકે છે.	Blazing (બ્લાઝીંગ) તપતો.
Diamonds (ડાઇમન્ડ્સ) હીરા.	Dew (ડ્યુ) ઝાકળ.
	Wet (વેટ) ભેજવાળું.

PHRASES.

They seem to open and shut—તેઓ ઉઘડતા અને બંધ થતા દેખાય છે.

પાઠ ૨૫ એ. તાલુકા.

જ્યારે સૂર્ય આપમે છે ત્યારે પ્રકાશીત તારા રાત્રે ચમકે છે. તેઓ એટલા બધા છે કે આપણે તેમને ગણી શકતા નથી. તેઓ ઉઘડતા અને બંધ થતા દેખાય છે. અને તેથી આપણે કહીએ છીએ કે તેઓ ચમકે છે. તેઓ આકાશમાં હીરા જેવા દેખાય છે. દિવસના વખતમાં આપણે તેમને સૂર્યના પ્રકાશીત અજવાળાને લીધે ભેઈ શકતા નથી.

નાના તારા, ઝમક, ઝમક, તમે શું છો તે ભેઈને હું કેવો અજાયબ થાઉં છું ! દુનીઆની ઉપર એટલે બધે જાયે આકાશમાં હીરા પોંચે ચમકે છે. જ્યારે તપતો સૂર્ય આપમે છે, જ્યારે ધાસ ઝાકળથી

(૫૦)

બેનવાળું હોયછે; ત્યારે તમે તમારું અંખું આનવાળું
બતાવેછો. આખી રાત અળકો; અળકો.

Lesson 26 પાઠ ૨૬ માં.

DINNER.

Dinner (ડિનર) ખાણું.	Curry (કરી) કઢી.
Meal (મીલ) ખાણું.	Chutney (ચટની) ચટણી.
Coffee (કૉફી) ખુંદ; કાફી.	Hot (હૉટ) ગરમ.
Rice cake (રાઇસ કેક)	Chilies (ચિલિ) મરચાં.
ચોખાની પુરી.	Pepper (પેપર) મરી.
Left (લેફ્ટ) છોડી દીધું.	Middle (મિડલ) વચ્ચેનો.
Hungry (હન્ગ્રી) ભૂખ્યા.	Handful (હૅન્ડફુલ) કા- ળીઆ.
Thirsty (થર્સ્ટી) તરસ્યા.	Is pouring (ઇઝ પોરિંગ) રેડ છે.
Having (હેવિંગ) લઇને.	Red (રેડ) રાતાં.
Pretty (પ્રેટી) સુંદર.	Supper (સપર) સાંજનું ખાણું.
Graden (ગાર્ડન) બગીચો.	Will have (વિલ હેવ) મળશે.
Flower-pots (ફ્લૉવર્ પૉટ્સ) ફુલનાં કુંડોં.	Idle (આઇડલ) આળસુ.
Plate (પ્લેટ) રકાળી.	
Boiled (બૉઇલ્ડ) રાંધેલા.	
Flat (ફ્લૅટ) ચત્તી.	
Dish (ડિશ) રકાળી.	

PHRASES.

They have had no food—જોરાક મહો નહો તો.
They will go to sleep—તેઓ ઈંધી જશે.

પાંઠ રફ મો. ખાણુ.

ત્રણ માણસો તેમનું ખાણું ખાતા આ રહ્યાં દીવસના પહેલા ખાણુને આપણે હાજરી કરીએ છીએ. હમણા એક વાગ્યો છે. આ ત્રણ માણસોએ આખી સવાર સખત કામ કર્યું છે. તેઓએ ધર મુક્યું તે પહેલાં તેઓની પાસે પોવાને કેટલીક કોરી અને ખાવાને ચોખ્ખાની પુરી હતી. તે તેઓની હાજરી હતી. પણ ત્યારે આઠ વાગ્યા હતા. પાંચ કલાક સુધી તેઓએ ઝારાક લીધો ન હોતો, અને તેઓ હવે ભૂખ્યા અને તરસ્યા છે. તેથી એક સુંદર બગીચામાં કેટલાક ફુલનાં કુંડા પાછળ કે જ્યાં તેમને કોઈ જોઈ શકે નહીં ત્યાં તેઓ તેઓનું ખાણું લેવાના છે. દરેક માણસ પાસે તેની અગાડી રકાખી છે. રકાખીઓ ઉપર કેટલોક સુંદર ઘોળો રાંધેલા ભાત છે. દરેક રકાખીની નજીક કઢી અને ચટણીથી ભરેલી એક નાની ચત્તી રકાખી તમે જુઓ છો. કઢી ધણી ગરમ છે. તેમાં મરચાં અને મરી છે. એક માણસ હમણાજ કેટલુંક પાણી પીવે છે. વચ્ચે માણસ તેના હાથથી ભાતનો એક કોળીઆ લે છે. ત્રીજો માણસ તેના હાથ ઉપર ધકેલે એક નાના વાસણમાંથી કેટલુંક પાણી રેડે છે. તે તેનાથી ખાય છે તે પહેલાં તે તેના હાથ ધાશે. મરચાં ખાગમાં ઉગે છે. તેઓ ધણાં ગરમ હોય છે કેટલાંક લાંબાં હોય છે, કેટલાંક ગોળ હોય છે, કેટલાંક લીલાં હોય છે. અને કેટલાંક રાતાં હોય છે. જે ખાણુ આપણે રાત્રે લઈએ છીએ તેને આપણે વાણુ કહીએ છીએ. આઠ વાગે રાત્રે આ માણસોને તેઓના વાણુ મટિ કેટલી વધારે કઠી અને ચોખ્ખા મળશે. તેઓ ધેર ખાશે ત્યાર પછી તેઓ સુઈ જશે અને ઊઘી જશે. આજસુ માણસ ઊઘી શકતો નથી. જો તમે સારી રીતે ઊઘવા માગતા હો તો તમારે સખત કામ કરવું જોઈએ.

આપણને મવારમાં હાજરી હોય છે. આપણને દીવસે જમણુ હોય છે. આપણને રાત્રે વાણુ હોય છે.

Lesson 27. પાઠ ૨૭ મેા.

THE HUNGRY BOY.

Naughty (નૌટી) ખરાબ.	If you please—જે આ-
To get (ટુ ગેટ) લાવવાને.	પની મરજી હોય તો.
To help (ટુ હેલ્પ) મદદ કરવાને.	Ma'am (મૅમ) બાઈસાહેબ.
Pieces (પીસીસ) કકડા.	Madam (મૅડમ) બાઈસાહેબ.
Laughing (લાઈકિંગ) હસતો.	Good-night (ગૂડ-નાઇટ) સાહેબજી; રાત્રીની સલામ.
Ought to (ઑટ ટુ) જોઈએ.	Part (પાર્ટ) જુદા પડવું.
To tease (ટુ ટીઝ) ચીડવવાને.	Good-buy (ગૂડ-બાય) સાહેબજી, છૂટા પડતી વખતની સલામ.
To please (ટુ પ્લીઝ) ખુશી કરવાને.	Good-evening (ગૂડ-ઈવનિંગ) સાંજની સલામ
Ready (રેડી) તૈયાર.	
Polite (પૉલીટ) નમ્ર.	

PHRASES.

Broke to pieces—કકડે કકડા કરી નાખ્યા. We ought to be kind—આપણે માયાળુ થવું જોઈએ.

પાઠ ૨૭ મેા. ખરાબ ઊંઘરો.

આ બાની ઊંઘરી આજ સવારે તેની માવાસ્તે કોટલુંક પાણી લાવજને કુવે જતી હતી. તેના બાઈતેને મદદ કરવાને તેની સાથે ગયો પણ ખરાબ ઊંઘરે થું કંઈ તેવિયે તમે થું ખારોછે! જેણે તેની મેન પાછળ બાલતો હતા તેણે તેણીને ધક્કા માર્યો; જેથી કરીને વામણ પડી ગયું અને કકડે કકડા થઈ ગયા તેની ગરીબ

નાની બેન કે જે રકવા લાગી તેના તરફ હસતો તે ઉભો રહ્યો. કા. રણકે તેણીને બીક લાગીકે, તેણીની મા તેણીની સાથે ગુસ્સે થઈ. આપણે આપણાં બાઈ બેન જોડે માયાળુ થવું જોઈએ. આપણે તેમને બીઠવવાં જોઈએ નહીં. આપણે તેમને ખુશી રાખવાને કોશિષ કરવી જોઈએ. આપણે હંમેશાં તેમને મદદ કરવાને તૈયાર થવું જોઈએ, અને આપણે દરેક જાણુ જોડે નમ્ર થવું જોઈએ. જ્યારે આપણે કંઈ વસ્તુ માગીએ “ ત્યારે આ અને આપો ” એમ આપણે કહેવું જોઈએ નહીં, પણ “ જો તમારી મરજી હોય તો, અથવા મેંહરબાની કરીને મને આ આપો ” એમ આપણે કહેવું જોઈએ. અને જ્યારે આપણને કંઈ જોઈતું ના હોય ત્યારે “ ના, તમારે આભાર માનું છું એમ આપણે કહેવું જોઈએ. જ્યારે આપણે ગૃહસ્થ જોડે બોલીએ ત્યારે “ સાહેબ ” અને જ્યારે આપણે બાઈ જોડે બોલીએ ત્યારે “ મેંડમ અથવા મેંમ સાહેબ ” એમ આપણે હંમેશાં કહેવું જોઈએ. જ્યારે તમે પહેલી વખત તમારાં મા, બાપ, બાઈ અને બેનને સવારમાં જુઓ ત્યારે “ ગુડ મોર્નિંગ નમસ્કાર ” કહેવું જોઈએ, અને જ્યારે તમે રાત્રે સુવા જાઓ ત્યારે તેમને “ ગુડ નાઇટ રાત્રીના પ્રણામ ” તમે કહેજો. જ્યારે તમે બાઈ બંધ જોડે જુદા પડો ત્યારે “ ગુડબાય, સાહેબજી ” કહેજો. સ્કુલમાં જ્યારે તમે તમારા શિક્ષકને મળો ત્યારે “ ગુડ મોર્નિંગ સર, સાહેબ, સવારના પ્રણામ ” અને જ્યારે તમે સ્કુલ છોડો ત્યારે “ ગુડ ઈવિનિંગ સર) મેંજના પ્રણામ કહેજો.

નમ્રતાઓ.

સારાં નાના છોકરાંએ કદી “ મારી મરજી છે અથવા મને આ આપો ” એમ કહેવું જોઈએ નહીં. નહીં ! તે તદ્દન રીત નથી. “ જો તમારી મરજી હોય તો મા ” એમ કહો. અને ગૃહસ્થને “ હાં, સાહેબ, બાઈજીને હાં, મેંમ સાહેબ ” એમ કહો.

Lesson 28. પાઠ ૨૮ મો.

A WALK IN FIELDS.

Walk (વૉક) ફરવા જવું તે.	Fields (ફિલ્ડ્સ) ખેતરો.
Life (લાઇફ) જીવન.	Sounds (સાઉન્ડ્સ) આવાજ.
Beast (બીસ્ટ) કાડી. આનારું પ્રાણી.	Wheels (વ્હીલ્સ) પૈડાં.
Knew (ન્યુ) જાણ્યું.	Carriage (કૅરિયજ) માડી.
Ill (ઇલ) માંદો.	Rajah (રાજા) રાજા.
Thin (થિન) પાતળો.	Drive (ડ્રાઇવ) સવારની મુસાફરી.
Weak (વીક્) નબળો.	Beautiful (બ્યુટીફુલ) સુંદર.
Sent (સેન્ટ) મોકલ્યો.	Peacock (પીકૉક) મેાર.
Tank (ટૅન્ક) તળાવ.	Gold (ગોલ્ડ) સોનેરી.
Has not risen (હૅઝ નાટ રિઝન) ઉઠ્યો નથી.	Grain (ગ્રેઇન) અનાજના દાણા.
Mango-tree (મૅન્ગો-ટ્રી) આપ્પાનું ઝાડ.	Tame (ટેમ) હળી ગયેલું.
Mangoes (મૅન્ગોઝ) કેરી.	Hullo (હલો) હૈ !
Ugly (અગ્લી) ખેડોળ.	Quick (ક્વિક) ઉતાવળ કરો.
Flying (ફ્લાઇઇંગ) ઉડતું.	Snake (સ્નેઇક) સાપ.
Bat (બૅટ) આમા ચીડીઉં.	Back (બૅક) પાછા હટો.
Mouse (માઉસ) જાંદર.	Hissed (હિસ્ડ) ડુંકવાડો માર્યો.
Wings (વિંગ્સ) પાંખો.	Nearly (નીઅર્લી) લગ- લગ.
Owl (ઓલ) ઘુવડ.	Cobra (કોબ્રા) ઝેરીજંગી સાપ.
Monkey (મન્કી) વાંદરો.	
Tail (ટેઇલ) પુંછડી.	
Back (બૅક) પીઠ.	
Hanooman (હનૂમાન) એક જાતની વાંદરાની જાત.	

Bit (બિટ) કચડો.

Die (ડી) મરીજવું.

Snake king (સ્નેક કિંગ) સાપનો રાજા.

Pulled (પુલ્ડ) ખેંચ્યું.

Hare (હેર) સસલું.

Narsoo (નર્સૂ) નામ છ.

Farmer (ફાર્મર) ખેડૂત.

To plough (ટુ પ્લાઉ)
ખેડવાને.

Oxen (ઓક્સન્) બળદો.

PHRASES.

It will do you good—તે તમને લાભ કરશે. This will take us an hour—એનાથી આપણને એક કલાક લાગશે. This is not the time—મોસમ નથી. It will then be getting hot—ત્યારપછી તડકો થવ માંડશે. But they never can—પણ તેઓના થી કંઈ બની શકતું નથી. I will take you back (હું તમને પાછો લઈ જઈશ).

પાઠ ૨૮ મો. ખેતરોમાં મજલ.

રામુ એક છોકરો હતા કે જે તેની આખી છાંદગી ગામ-ગામમાં રહ્યો હતો. તે શહેર વિષે કંઈ જાણતો ન હતો તે તેના દેશમાં ઓછ પણ્ય પક્ષીનું, પશુનું અથવા ઝાડનું નામ કહી શકતો. તે બાર વરસની ઉંમરનો હતો. તે હુંથીઆર છોકરો હતા તેને એક રંગૂ નામનો પીત્તાઈ ભાઈ હતો કે જે નવ વરસની ઉંમરનો હતો. રંગૂ હંમેશાં શહેરમાં રહેતો હતો તે ગામડા વિષે કંઈ જાણતો ન હતો. તે પશુપક્ષીઓ વિષે ઘણું થોડું જાણતો હતો. એક વખત તે માંદો પડ્યો અને પાતળો અને નબળો પડી-ગયો. તેના આપે તેને ગામડામાં તેના પીત્તાઈ ભાઈ રામુ સાથે રહેવાને માગ્યો. તેણે કહ્યું “ગામડાની હવા સારી છે. તેનાથી રંચુ સારો થશે.” એક સવારે જો છોકરાઓ ગામડામાં ફરવાને માટે ગયા. રામુ—રંચુ, આ સુંદર દહાડો છે. હમણાજ છ વાગ્યા છે. મારી માથે ફરવા આવ. તેનાથી તને ફાયદો થશે. તમે ધણી વીળો કે જે તમે શહેરમાં જોતા નથી તે જોશો. ટોપી અને જોડા પહેરો.

રંગુ—અરે ! રામ, તમારો આભાર માનું છું. હું તમને રસ્તે
 થઈને લઈ જઈશ. ત્યાર પછી આપણે ખેતરોની આરપાર થઈને
 તળાવ તરફ આવીશું. ત્યાર પછી આપણે પાછા આવીશું. આથી
 આપણને એક કલાક લાગશે. ત્યાર પછી તડકો થશે. હમણા તદ્દન
 ઠંડુ છે. સૂર્ય ઉગ્યો નથી. રંગુ—કેવું સુંદર ગ્રાડ તે છે ! તે શું છે રામ ?
 રામ—તે આંધ્રો છે. રંગુ—હું તેના ઉપર કોઈ કેરી જોઈ શકતો
 નથી. આ કેરીની માસમ નથી. જીન અથવા જીલાઈ સુધી આપ-
 ણને તે મળશે નહીં. રંગુ—અરે રામ ! ઉપર થઈને ઉડી જવું પેલું
 બેડોળ કાણું પક્ષી શું છે ? રામ—તે પક્ષી નથી તે આમા આડોળ
 છે. તે પાંખોવાળા જાંદરના જેવું દેખાય છે. તે ધ્રુવડની પેઠે આંખો
 દીલસ જાણે છે અને રાત્રે અમતેમ ઉડે છે. તે આમાયીડીડું છે. કોઈ
 જીની ભીંતમાં અથવા કોઈ ગ્રાડમાં આવેલા તેના માળામાં ઘેર
 ઉડી જાય છે. પણ તમે કેમ હભા રહો છો ? રંગુ—હું ગ્રાડમાં
 કંઈક જોઈ છું. ત્યાં જીઆ, હું ધારું છું કે તે વાંદરો હોવા જોઈએ.
 મેં એક વખત વાંદરો જોયો પણ તે આના જેવો નહોતો. રામ—
 હા હવે હું તેને જોઈ શકું છું. તેના ડાખા હાથથી ડાંખળીને પકડી
 રહેલો છે. તેની પીઠ ઉપર થઈને હવામાં તેની પૂછડી તે રાખે છે. તે
 આપણા તરફ જીએ છે. હા તે હજીમાન વાંદરો છે. આ ખેતરોમાં
 ના ગ્રાડોમાં ઘણાં વાંદરાં છે. રંગુ—હું પૈડાંના આવાજ સાંભ-
 લી શકું છું. અહીં આં એક ગાડી આવે છે. રામ—હા, આણે
 આપણે રસ્તાની એક બાજુએ થઈ જઈએ. મેં કદી પહેલાં આવી
 મારી મોટી ગાડી જોઈ નથી. તે કોણ હશે ! રંગુ—હું તને તે
 કહું. રામ—તે રાત્રે છે. તે અમારા શહેરમાં રહે છે. હું તેને તેની
 ગાડીમાં વારે ધડીએ જોઈ છું. તે કોઈ મોટા માણસને મળવાને
 અહીં આં આવ્યો છે તે તેની સવારની મજલ મોટી ફરવા જાય છે
 તે ઘણા પૈસાદાર માણસ છે અને તે ઘણા મોટા ઘરમાં રહે છે.
 રામ—ઠીક, આણે આપણે રસ્તો છોડી દેખ્યો. આણે આપણે ખેત-
 રોની આરપાર જઈએ. તળાવ પેલું રહ્યું. તમે તે જોઈ શકો છો ?
 રંગુ—ગ્રાડ ઉપર પેલું સુંદર પક્ષી શું છે ? મેં કદી આવું સુંદર

પક્ષી પહેલાં જાયું નથી. રામ—હા, રંગૂ, તે સુંદર પક્ષી છે. તે મોર છે. અમે તેને પક્ષીઓની રાણી કહીએ છીએ. બધી લીલી અને સોનેરી તેની પૂછડી તરફ જુઓ. આપણા ધરની મગોલગ ઝાડ ઉપર તે વારંવાર બેસે છે. અમે તેને ખાવાને દાણા આપીએ છીએ. તે ધણું હળી મળેલું છે. તે નીચે જડી આવે છે અને દાણા ખાય છે. રંગૂ—મં મોરવીધે વારંવાર સાંભળ્યું છે, પણ મેં અગાઉ એક જોયા નહી. હોં ! શું થયું ? શા માટે તમે મને પાછા બેચોં છો ? રામ—રંગૂ ! રંગૂ ! પાછા આવો ! ઉતાવળ કરો ! ઉતાવળ કરો ! તમારી લગોલગ તમે માપને જોઈ શકતા નથી ? પાછા હો ! પાછા હો ! રંગૂ—હા ! હા ! તેણે કેવા કુંક વાડા માર્યા ? કેવો ગુસ્સો તે દેખાય છે ! કેવો તે તેનું માથું ઊંચું રાખે છે ! રામ—તે નાગ છે. એક ધણી મોટો નાગ ! જો તે તમને કરડ્યો હોત તો તમે મરી જાત. કાઠપણ રીતે તમે બચત નહી. તે મોટો નાગનો રાજા છે. તેનાથી દુર રહો તે આ બેતરમાંના દરમહો રહે છે. દરેક જણ તેનાથી ખીવે છે. રંગૂ—તમે મને પાછો બેચો તે માટે હું ખુશી છું. હવે આપણે ખીજ બેતરમાં સહીસલામત છીએ. નાગના રાજા, સાહેબજી ! હું તને ફરીથી મલવાને માગતો નથી. રામ—રંગૂ, પેલી સુંદર નાની ચીજ શું છે તે તમે જાણો છો ? તે દોડી જાય તે પહેલાં તેના તરફ જુઓ. આપણે તેને જોતા નથી એમ તે ધારે છે. એટલી બધી શાંતીથી તે કેમ બેઠું છે તે તેને સ્પષ્ટ છે. રંગૂ—ના મેં કદી પહેલાં તેને જોયું ન હતું. રામ—તે સસલું છે. તે બેતરમાં રહે છે. તે ધણી બેતરમાંથી દોડે છે. કેવા લાંબા કાન તેને છે ? તમે તેને કદી પકડી શકો નહી. કુતરા તેને પકડવાને યત્ન કરે છે, પણ તેઓ કદી પકડી શકતા નથી. તે ધણી બેતરમાંથી દોડે છે. રંગૂ—રામ, બેતર આગાડી દોડતો આ માણસ કોણ છે ? રામ—તે નર્મ ખેડૂત છે. તે તેનાં બેતર ખેડવાને જાય છે. તે તેની સાથે તેના બે બળદ બધ જાય છે. તે સવારમાં ધણી જહેસા તેને કામે જાય છે. રંગૂ—રામ, સાહેબ આપણે હવે પાછા ફરીએ.

પણ મેહરબાની કરીને આપના રાજ પાસે જતા નહી. રાત્રી—અરે ના ! હું તમને બીજે રસ્તે યદને પાછા લઈ જઈશ. આપણને તદન લાંબી મજલ મળી.

Lesson 29. પાઠ ૨૯ મો.

THE LITTLE BOY'S GOOD NIGHT.

To peep (ટુ પીપ) ડોકી- આં કરવાને.	Flowers (ફ્લૉવર્સ) ફુલો.
Asleep (એસ્લીપ) ઉઘેલો.	Kiss (કિસ્) બાકી દેખી; ચુંબન કરવું.
Darling (ડારલિંગ) વહા- લકડાં.	Far and near—પાસે ના અને દુરના.
Words (વર્ડ્સ) શબ્દો.	

PHRASES.

It is time—વખત થયો છે. All night awake you keep—આખી રાત તમે જાગતા રહો છો.

પાઠ ૨૯ મો.

નાના છોકરાની રાતની સલામ.

સૂઈ તેનું આજવાણું હવે વધારે વખત આપતો નથી. તારા ડોકીઆં કરવા માંડે છે, બધાને “ સાહેબજી ” કહેવાનો વખત થયો છે. પક્ષીઆં બધાં ઉઘેલાં છે. તમે વહાલકડાં નાનાં પક્ષીઓ, રાતની સલામ ! જ્યાં સુધી સવાર પડે ત્યાંસુધી સારી પેઠે ઉઘે, મારી ખાતરી છે કે, જો તમે રાખદોમાં ગાઈ શકતા હોત તો તમે “ રાતની સલામ ” કહી હોત. મારાં સુંદર ફુલો, “ રાતની સલામ ! સાહેબજી ! ” તમે ઉંઘી જઈ શકતાં નથી. અને બધા તારાઓ કે જે ઐરલા બધા પ્રજાશયી ચળકે છે તે તમે બધા તમે આખી રાત જાગો છો ! મારા પિતાજી, મારાં માતાજી, “ પ્રણામ ” હવે તમારા નાના છોકરાને બાકીશો, મારા મિત્રો, આશીના અને પાસેના, નમસ્કાર ! દરેક જણને નમસ્કાર.

વાંચોને ખાત્રી કરો.

નહીં લીધી હોય તો લેવો, નહીં શીખ્યા હોય તો શી

વખત, મેહેનત અને પૈસાનો ખચાવ.

એવી કોઇ ચોપડી નથી કે જે ત્રણ ભાષામાં છપાઇ હો

ધી સેલ્ફ ઇંગ્લિશ ટીચર.

ભાગ—પેહલો—તથા બીજો.

સેકડો નહોં પણ હજારો નકલો ખપી

એથી ઇંગ્લેન્ડનો એક અક્ષર પણ નહીં જાણનાર પણ ગુજરાતી જાણનાર હજારો જણાઓ પોતાની મેજે વગર માસતરે ઘેર બેઠા થોડા વખતમાં, થોડી મેહેનતે અને થોડે ખર્ચે ઇંગ્લેન્ડ લખતાં, વાંચતાં ને બોલતાં શીખી ગયા છે. જેથી તેઓ ધી સેલ્ફ ઇંગ્લિશ ટીચરના અન્ને ભાગની ધણીજ તારીફ કરે છે. કારણ એના જેવી ઇંગ્લેન્ડ શીખવામાં સેહેલી, સસતી અને ઉપયોગી બીજી કોઇ ચોપડીજ નથી જેથી દરેકને એ ટ્રાણીજ પંસદ પડે છે.

એ ચોપડીઓ શું નાનાં કે મોટા, શું ધધાદારી કે વિદ્યાર્થી, શું છોકરાઓ કે છોકરીઓ, ગરીબ કે તંવગર જે લોકો. ઇંગ્લેન્ડ બીજકુલ નહીં જાણતા હોય તથા થોડું જાણતા હોય અને ઇંગ્લેન્ડ શીખવાની ઉમેદ રાખતા હોય તેઓને ધણીજ ઉપયોગી છે જેની ખાતરી એ અન્ને ભાગ વાંચવાથી થશે.

કીમત દરેક ભાગનો ૩૦ ૧૧) પોસ્ટેજ દરેકનો ૦૫

બેઉ ભાગ સાથે લેનારને પોસ્ટેજ ૦૮ માફ.

મળવાનું ઠેકાણું **બાળકૃષ્ણ લક્ષ્મણ પાઠક,**
પુસ્તકલેખર અને પબ્લિશર—મોતીબઝાર મુંબઈ.

